

THE SARUM RITE
Breviarium Sarisburiense cum nota.

Tome A.
Fascicule 19.
Pages [679]-[738].

Commune sanctorum
extra tempus paschale.
In natali unius martyris.

Edited by William Renwick.

Hamilton Ontario.
The Gregorian Institute of Canada.
MMXII.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien de Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at:
www.sarum-chant.ca

This document first published July 1 2012.

Revised June 2022.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2012.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

¶ *In natali unius martyris extra tempus paschale.*

¶ *Nota quod communiter per totum annum in festis ix. lectionum super psalmos feriales dicitur ant. Iste sanctus. nisi in festo sancti Albani martyris quando translatio sancti Edwardi¹ cum ix. lectionibus celebratur in eadem ebdomada et sancti Edmundi regis et martyris quando festum sancti Clementis in eadem ebdomada contigerit.*

Ad vesperas.

Super psalmos feriales.²

AS:634; 1519-C:12r; 1531-P:68r.³

Ant. VIII.i. 3434.

S-te sanctus * pro le-ge De-i su-i certá-vit us-
que ad mortem : et ad ver-bis impi- ó-rum non tímu- it :
fundá-tus e-nim e-rat supra firmam petram. S. A. E.

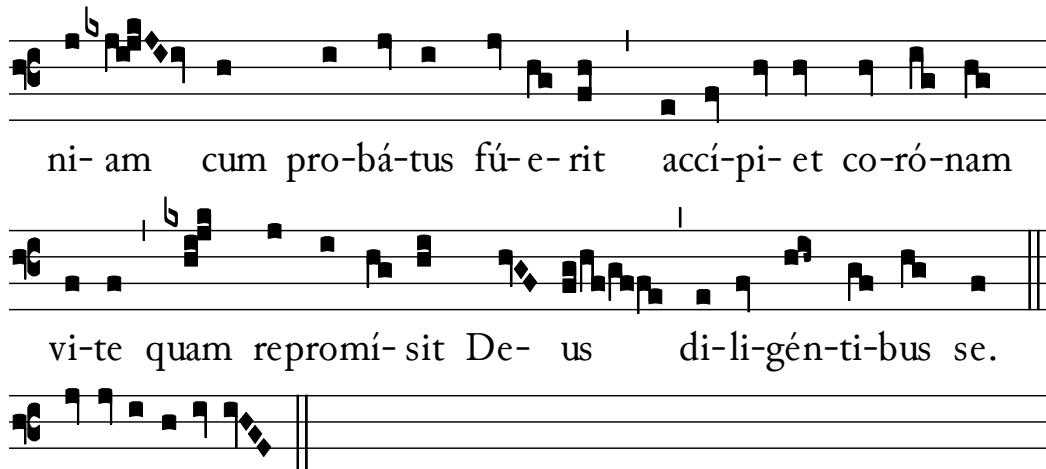
Vel alia antiphona.

AS:634; 1519-C:11v; 1531-P:68r.⁴

Ant. I.vi. 1677.

E-á-tus * vir qui suffert tenta-ti- ónem quó-

In natali unius martyris extra tempus paschale.

S. A. E.

He predicte due antiphone dicantur alternis vicibus per ebdomadam super psalmos in festis ix. lectionum unius martyris, ita tamen quod quando dicitur antiphona Beatus vir. super psalmos tunc dicetur istud sequens Capitulum.⁵

Iste sanctus pro lege Dei sui certávit usque ad mortem : et a verbis impiórum non tímuit, fundátus [68v.] enim erat supra firmam petram.
Ad utrasque vespertas et ad matutinas et ad iij.

Similiter quando dicitur antiphona Iste sanctus. super psalmos tunc dicetur capitulum sequens.

Jacobi. Primo. (12.)

Béatus vir qui suffert tentatióñem, quóniam cum probátus fúerit accípiet corónam vite quam repremísit Deus diligéntibus se.

Vel aliud capitulum.⁶ Ecclesiastici xiiij. (22.)

Béatus vir qui in sapiéntia mórábitur, et qui in justicia medi- tábitur : et in sensu cogitábit circumspectiónem Dei.

C Ad utrasque vespertas et ad matutinas et ad iij. in festis iij. lectionum sine regimine chori nunquam dicitur R̄. ad primas vespertas. In festis ix. lectionum dicitur R̄.

C De uno martyre decollato. R̄. Perceptúrus jam vir. [709].

Et hec sunt festa per annum in quibus dicendum est predictum R̄. scilicet in festo sancti Marcelli, sancti Blasii, sancti Albani, sancti Kenelmi, sancti Stephani prothomartyris,

In natali unius martyris extra tempus paschale.

sancti Oswaldi, sancti Donati, sancti Romani, in decollatione sancti Johannis Baptiste, sancti Firmini, sancti Leodegarii, sancti Quintini, sancti Edmundi regis, et sancti Grisogoni.

Tamen non dicitur illud R̄. in festis iij. lectionum sine regimine chori ad primus vespertas sed tantum sit iij. R̄. ad matutinas quando iij. nocturnum dicetur.

¶ *De uno martyre non decollato. R̄. Beatus vir qui suffert. [708].*

[¶ *Hic cantus dicitur ad primas vespertas in festis ix. lectionum extra tempus nativitatis et paschale super hunc hymnum.]⁷*

HS:108v; 1519-C:12r; 1531-P:68v.

Hymn.
II.

Artyr De- i qui ú-ni-cum, * Pa-tris sequéndo Fí-li-
um : Vic-tis tri- úmphans hósti-bus, Victor fru- ens ce- lésti-
bus. 2. Tu- i pre-cá-tus mú-ne-re, Nostrum re- á-tum dí-lu-
e : Arcens ma-li contá-gi- um, Vi-te remó- vens té-di- um.
3. So-lú- ta sunt jam víncu-la, Tu- i sacrá- ti córpo- ris :

8346.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

Nos solve vinclis sé-cu-li, Amó-re Fí- li- i De- i.
4. De-o Pa-tri sit gló-ri- a, E-júsque so- li Fí-li- o :
Cum Spí-ri-tu Pa- rá-cli-to, Et nunc et in perpé-tu- um.
A-men.

[In tempore vero nativitatis usque ad purificationem dicatur hic cantus ad j. vespertas et ad matutinas. In alio tempore anni in festis ix. lectiones ad matutinas hoc modo.]⁸

HS:109r; 1519-C:12r; 1531-P:68v.

Hymn. I.

Artyr De- i qui ú-ni- cum,* Pa-tris sequéndo Fí-li-
um : Vic-tis tri- úmphans hósti-bus, Victor fru- ens ce- lésti-
bus. 2. Tu- i pre-cá- tus mú-ne- re, Nostrum re- á-tum dí-lu-

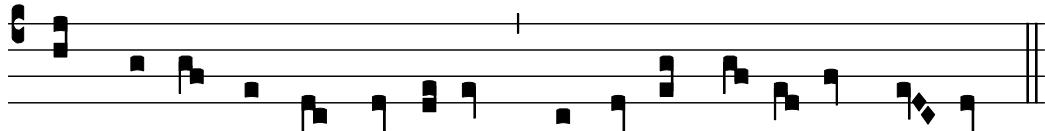
In natali unius martyris extra tempus paschale.

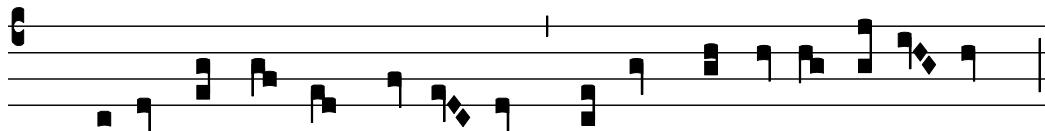
e : Arcens ma- li contá-gi- um, Vi-te remó-vens té-di- um.

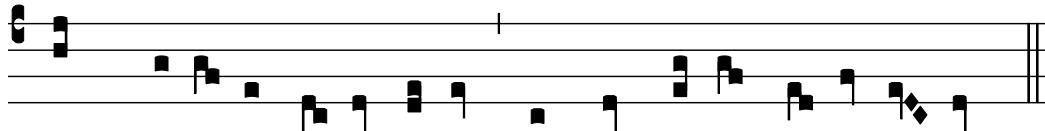
3. So-lú-ta sunt jam víncu- la, Tu- i sacrá-ti córpo- ris :

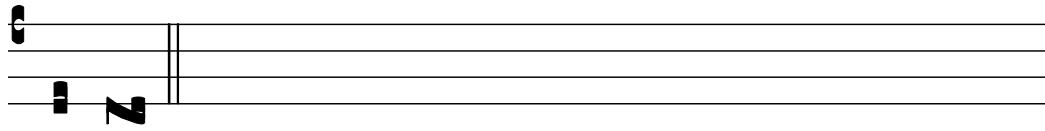
Nos solve vinclis sé-cu-li, Amó-re Fí- li- i De- i.

4. De-o Pa-tri sit gló-ri- a, E-júsque so-li Fí-li- o :

Cum Spí-ri- tu Pa- rá-cli-to, Et nunc et in perpé-tu- um.

Amen.

[*In tempore paschali dicitur hic cantus in festis cum regimine chori ad j. vesperas et ad matutinas tantum.*] ⁹

HS:110r; 1519-C:12v; 1531-P:68v.¹⁰

Hymn.
III.

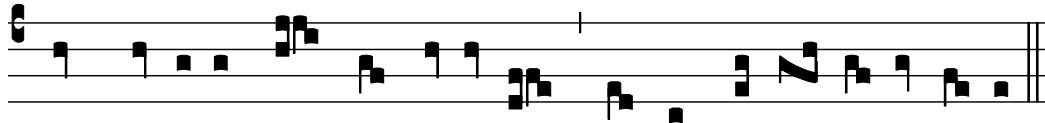

Artyr De- i qui ú-ni-cum,* Pa-tris sequén-do Fí-li-

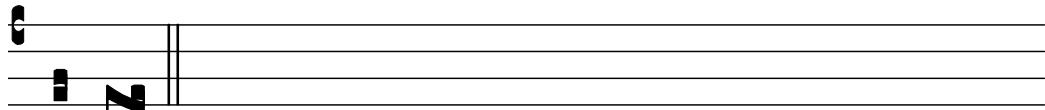
In natali unius martyris extra tempus paschale.

um : Vic-tis tri- úmphans hósti-bus, Vic-tor fru-ens ce-lés-
ti-bus. 2. Tu- i pre-cá-tus mú-ne-re, Nostrum re- á- tum dí-
lu-e : Arcens ma-li contá-gi- um, Vi- te remó- vens té-di-
um. 3. So-lú- ta sunt jam víncu-la, Tu- i sacrá- ti córpo-ris :
Nos solve vin-clis sé-cu-li, Amó-re Fí- li- i De- i.
4. Qué-su-mus Auctor ómni- um, In hoc pascha- li gaudi- o :
Ab omni mor- tis ímpe-tu, Tu- um de-fén-de pópu- lum.
5. Gló-ri- a ti-bi Dómi-ne, Qui surrex-ís- ti a mórtu- is :

In natali unius martyris extra tempus paschale.

Cum Patre et Sanc-to Spí-ri-tu In sempi-tér-na sé-cu-la.

Amen.

[*In festis iij. lectionum sine regimine chori per totum annum dicatur hic cantus ad vesperas et ad matutinas tantum.*]¹¹

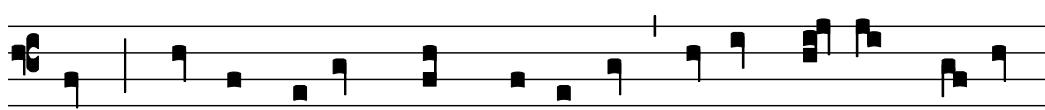
HS:110v; 1519-C:12v; 1531-P:68v.¹²

Hymn.

IV.

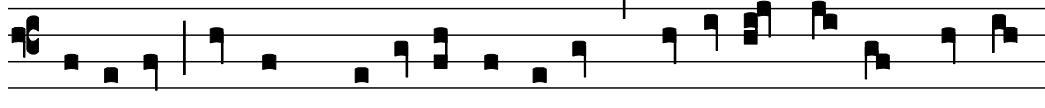
Ar-tyr De-i qui ú-ni-cum,* Pa-tris se-quéndo Fí-li-

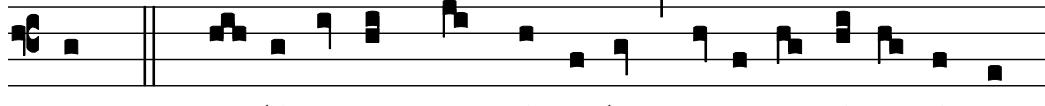
um : Vic-tis tri- úmphans hósti-bus, Victor fru- ens ce-lés-

ti-bus. 2. Tu- i pre-cá-tus mú-ne-re, Nostrum re- á-tum

dí-lu- e : Arcens ma-li contá-gi- um, Vi-te re-mó-vens té-di-

um. 3. So- lú-ta sunt jam víncu-la, Tu- i sa-crá-ti córpo-

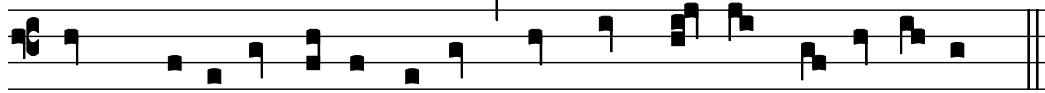
In natali unius martyris extra tempus paschale.

ris : Nos solve vinclis sé-cu-li, Amó-re Fí- li- i De- i.

4. De- o Pa-tri sit gló-ri- a : E-júsque so-li Fí-li- o :

Cum Spí-ri-tu Pa-rá-cli-to, Et nunc et in perpé-tu- um.

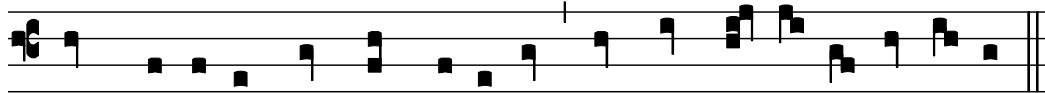

Amen.

A nativitate usque ad purificationem.

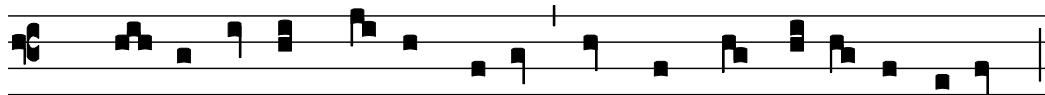

4. Gló- ri- a ti-bi, Dómi-ne, Qui na-tus es de Vírgi-ne :

Cum Patre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi- térna sé-cu- la.

In tempore paschali.

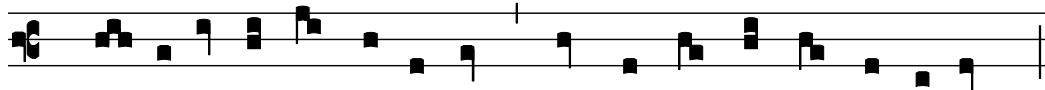

4. Qué- sumus Auctor ómni- um, In hoc paschá-li gáudi- o :

Ab omni mortis ímpe-tu, Tu-um de-fende pópu- lum.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

5. Gló- ri- a ti-bi Dómi-ne, Qui scandis su-per sí-de-ra :

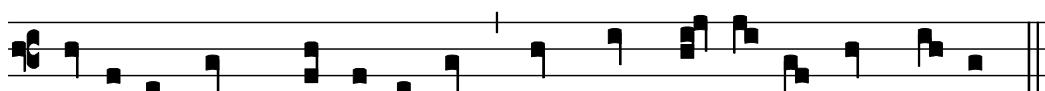

Cum Patre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi- térna sé-cu- la.

In tempore ascensionis.

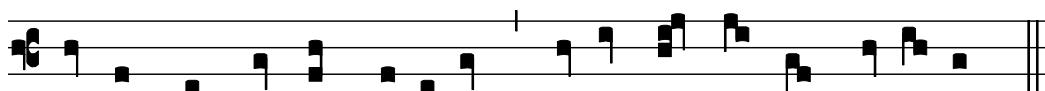
4. Du-dum sacrá-ta pécto-ra, Tu-a re-plésti grá-ti- a :

Dimítte nunc peccámi-na, Et da qui- é-ta témpo-ra.

5. Sit laus Pa-tri cum Fí-li- o, Sancto si-mul Pa-ráclito :

No-bísque mit-tat Fí-li- us, Ca-rísmo Sancti Spí-ri- tus.

V. Glória et honóre coronásti eum Dómine.

8081.

[*R.* Et constituísti eum super ópera mánum tuárum.]¹³

AS:634; 1519-C:12v; 1531-P:68v.

Ant.
VII.i.

Ic est ve-re martyr * qui pro Chris-ti nómi-ne sán-

3056.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

gui-nem su- um fu-dit : qui mi-nas jú-di-cum non tímu- it :
nec terré-ne digni-tá- tis gló-ri- am que- sí-vit : sed ad ce-lés-
ti- a reg-na fe-lí-ci-ter per-vé-nit. *Ps. Magníficat. 67**.

Oratio.

Adéstō Dómine supplicatiōnibus
nostris : et intercessiōne beāti *N.*
mártyris tui perpétuam nobis mise-

ricórdiam benígnus impénde. Per
Dóminum.

Alia oratio.

PResta quésimus omnípotens
Deus : ut qui beāti *N.* mártiris
tui natalícia cólimus : intercessiōne

ejus in tui nóminis amóre roborémur.
Per Dóminum nostrum Jesum.

Quando duo festa unius et alterius martyris in una die simul contingunt : tunc ad memoriam de alio festo dicitur ista ant. Iste cognóvit. quere hanc antiphonam post ij. vesperas hystorie. [728].

X. Posuísti Dómine. [694].

Oratio ut decet.

C Ad matutinas.

In festis ix. lectionum et iij. que habent duplex invitatorium.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

AS:635; 1519-C:13r; 1531-P:68v.¹⁴

Invit.

IV.i.

Ustus flo-ré-bit * in do-mo Dómi-ni plan-
tá- tus. †Gaude- á-mus et ex-ulté- mus in e-jus sacra
so- lenni- tá- te. Ps. Ve-ní- te. 13*.

1096.

Aliud invitatorium in festis iij. lectionum que habent invitatorium simplex.

AS:635; 1519-C:13r; 1531-P:68v.

Invit.

VI.iii.

E-gem márt-yrum Dó-mi-num. †Ve-ní-te a- do-
rémus. Ps. Ve-ní-te. 35*.

1137.

Hymnus. Martyr Dei. [681].

¶ *In j. nocturno.*

AS:635; 1519-C:13r; 1531-P:68v.¹⁵

1. Ant.

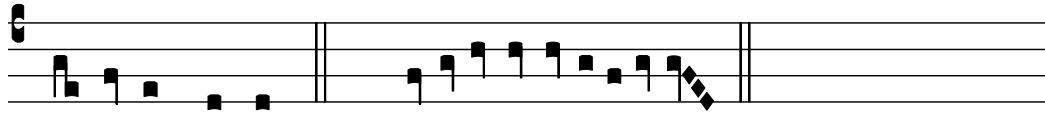
I.v.

N le-ge * Dómi-ni fu- it vo-lúntas e-jus

3249.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

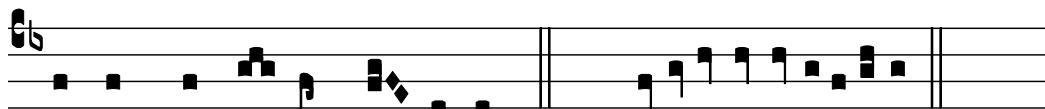
di- e ac nocte. Ps. Beátus vir. (j.) [12].

AS:635; 1519-C:12v; 1531-P:68v.

2. Ant.
I.i.

4359.

Ré-di-cans * pre-céptum Dómi-ni consti-tú-tus

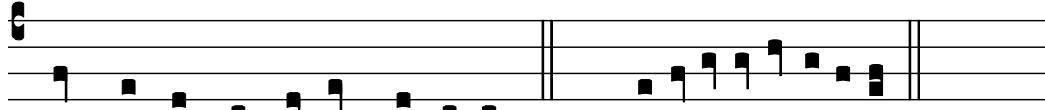
est in monte sancto e-jus. Ps. Quare fremuérunt. (ij.) [12].

AS:635; 1519-C:13r; 1531-P:68v.¹⁶

3. Ant.
VII.ii.

5489.

O-ce me- a * ad Dómi-num cla-má-vi : et ex-audí-

vit me de monte sancto su-o. Ps. Dómine quid multiplicáti.
(iji.) [13].

V. Glória et honore coronásti. [687].

Lectio j.

OUi sanctórum mérita reli-giosa charitáte mirátur, qui-cúnque justórum glóriam frequénti laude collóquitur : eórum mores sanctos atque justíciam imi-tétur, quóniam quem délectat alicújus sancti méritum, delectáre debet par-

circa cultum Dei obséquium. Quare et imitári debet si laudat, aut laudáre non debet si imitári detréctat, ut qui álum laudat, laudábilem se reddat : et qui sanctórum mérita admirátur, mirábilis ipse vite sanctitáte reddátur.

AS:635; 1519-C:13v; 1531-P:68v.¹⁷

1. Resp.

V.

S-te sanc-tus * pro le-ge De- i su- i certá-vit
 usque ad mor- tem : et a ver-bis impi- ó- rum non
 tímu- it. †Fundá-tus e- nim e- rat su-pra fir- mam
 pe- tram. ⁊ Mu-ními-ne ré-gi- o sep-tus : nul-lá-
 te-nus ab adversá-ri- is est su-per-á- tus. †Fundá-tus.

7010.

7010b.

Lectio secunda.

Si proptérea justos fidelésque dilígimus quod in ipsis justíciam fidémque suspícimus¹⁸ : pós-

sumus nos quoque esse quod sunt, si faciámus quod ipsi fáciunt. Neque enim difficile nobis est quod ab ipsis

géritur imitári : cum sine precedénti exémplo, ab antiquis tália gesta conspícimus, ut non ipsi aliórum émuli redderéntur : sed emulánde

virtútis seípsos nobis préberent exémplum, ut dum nos ex ipsis, et ex nobis álii proficiunt, sic Christus semper in suis in ecclésia laudétur.

AS:636; 1519-C:13v; 1531-P:69r.¹⁹

2. Resp.
I.

7060. [69r.] Ustus * germi-ná-bit si-cut lí- li- um. †Et
 flo-ré-bit in e-tér- num ante Dó-mi- num.
 7060a. Plantá-tus in domo Dómi- ni : in á-tri- is domus
 De- i nos- tri. †Et flo-ré-bit.

Lectio tertia.

Ab origine mundi ínnocens Abel occíditur, Enoch placens Deo transfértur, justus Noe invenítur, Abraham fidélis probátur, Móyses mansuétus dinóscitur, Jesus castus, David lenis, Helýas accéptus, Dániel sanctus, tres púeri victóres reddúntur : apóstoli discípuli Christi credéntium mágistri habéntur. A quibus erudíti confessóres fortíssime pugnant, már-

tyres perfécti triúphant : et Christiání semper exércitus dyábolum Deo armáti debéllant. In istis semper pares virtútes : dissímiles pugne, et glorióse victórie. Christiáne delicátus es miles : si putas te sine pugna víncere, sine certámine triumpháre. Exere vires, fortitúdine dímica, atró-citer in prélio insta, concérta, consídera pactum : conditióinem atténde :

In natali unius martyris extra tempus paschale.

milítiam nosce. Pactum quod spo-
pondísti : conditónem qua accessísti :
milítiam cui nomen dedísti. Hoc
enim pacto quos miráris cuncti

pugnárunt, hac conditónē univérsi
vicérunt : hac milítia triumphárunt.
Tu autem.

AS:636; 1519-C:13v; 1531-P:69r.²⁰

3. Resp.

III.

6995.

S-te * cognó-vit justí- ci- am et vi-dit

mi-ra- bí- li- a mag- na : et ex-o-rá-vit Altís- si- mum.

†Et invéntus est in núme-ro sanc-tó- rum.

6995a.

X. Is- te est qui contémpsit vi-tam mun- di : et pervé-

nit ad ce-lés- ti- a reg- na. †Et invéntus. X. Gló- ri-

a Pa-tri. †Et invéntus.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

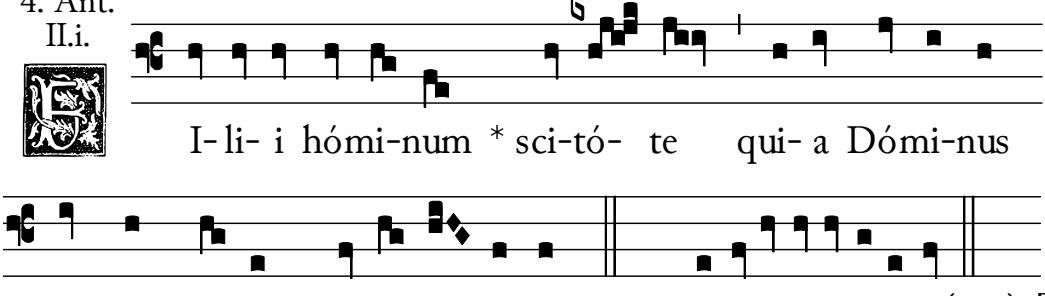
¶ *In ij. nocturno.*

AS:636; 1519-C:14r; 1531-P:69r.²¹

4. Ant.
II.i.

2879.

I-li- i hómi-num * sci-tó- te qui- a Dómi-nus
sanctum su- um mi-ri- fi- cá-vit. *Ps. Cum invocárem. (iiij.) [i3].*

AS:636; 1519-C:14r; 1531-P:69r.²²

5. Ant.
II.i.

4838.

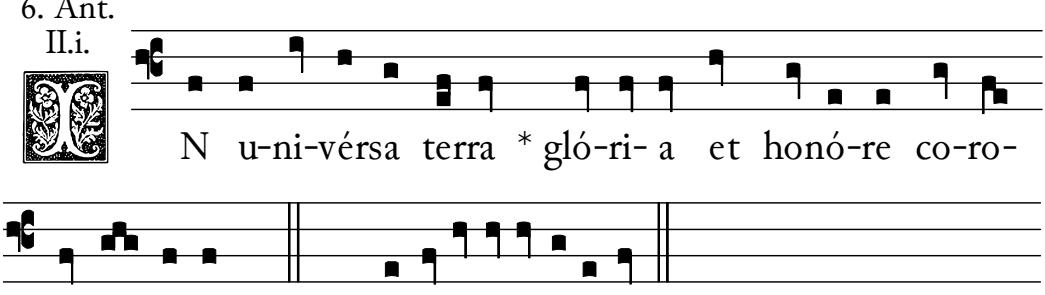
Cu-to * bo-ne vo-lu-tá- tis tu-e co-ro-násti e-um
Dómi-ne. *Ps. Verba mea. (v.) [i4].*

6. Ant.
II.i.

3304.

N u-ni-vérsa terra * gló-ri- a et honó-re co-ro-
násti e-um. *Ps. Dómine Dóminus noster. (vij.) [i7].*

8170. *V. Posuísti Dómine [super caput ejus.*

*R. Corónam de lápide precioso].*²³

[*Quando vero dicatur R. de secundo nocturno communis hystorie unius martyrus in*

festis iij. lectiones sine regimine chori, tunc non dicetur ante lectiones versiculi Posuísti Dómine. sed versiculi Glória et honóre. et hoc propter nonam antiphonam que est Pósuísti Dómine.]²⁴

Lectio iij.

Consídera Christiáne presénte
Deo te cum hoste pugnáre.
Favet ut vincas : favet Dóminus ut
obtíneas. Cum pugnas adest : cum
dímicas presens est. Tantum enim
vírium de ejus preséntia cóncipis :
quantum inimíco debilitas accédit.
Tu erígeris in virtútem : hostis ícidit
in debilitátem. Tibi arma divínitus
ministrántur : illi malície tela fran-
gúntur. Tibi conspéctus Dei vírium

ádhíbet increméntum : hosti presens
majéstas ádimit nocéndi venéna. Tibi
ángeli plaudunt, illi formídinem
ádhíbent. Tibi fortitúdo tribúitur :
illús malícia infirmátur. Quibus tu
fovérís : ille opprímitur. Quibus tu
erígeris : ille prostérnitur. In tua
pugna Dóminus congréditur, Dómi-
nus dímicat, Dóminus preliátur : et
victória tibi ascríbitur.

AS:636; 1519-C:14r; 1531-P:69r.²⁵

4. Resp.

IV.

E-si-dé-ri- um * á-nime e- jus tri-bu- ís-ti

6412.

e- i Dómi- ne. †Et vo-luntá- te la-bi- ó- rume- jus non

6412a.

fraudás- ti e- um. ¶ Quó-ni- am pre-ve-nís-

ti e- um in be-ne-dic-ti- ó-ni-bus dulcé-di-nis : po-su- ís-ti

In natali unius martyris extra tempus paschale.

The musical notation consists of two staves of square neumes on four-line red staves. The first staff begins with a large initial 'C'. The lyrics are: 'in cá-pi-te e-jus co-ró- nam de lá-pi-de pre-ci-'. The second staff continues with 'ó- so. †Et vo-luntá- te.'

Lectio quinta.

Certámen tuum Christiáne : Dei certámen est. Prélum tuum : Christi est prélium. Quid trépidas, quid formídas, quasi tua virtúte devíncas ? Apprehénde arma, procéde in bellum, fórtiter dímica : ut dimicánti assit ille, qui vinci non novit. Non potest imperatórem promeréri : qui hostem a se noluerit superári. Non potest regi esse accéptus : qui hosti fúerit lenocinátus. Non enim hostem póterit víncere : nisi qui atróciter volúerit dimicáre. Victória

mílitis, perémpcio hostis : et perémpcio hostis, glória est imperatóris. Dénique in certámine Christiáno : aut supérstes miles prostráto hoste beátus de prélio redit : aut hostem victor moriéndo devíncit. Felíciter enim vincit qui post victóriam vinci non novit. Felíciter vincit : qui et dyábolum et mundum post victóriam relinquit. Felíciter vincit : qui profíscens e mundo, dyábolum quem in presénti devícit : in futúro cum Dómino judicábit.

AS:637; 1519-C:14v; 1531-P:69r.²⁶

5. Resp. VIII.

6505. **O**mi-ne * pre-ve-nís-ti e-um in be-ne-dic-

ti- ó- ni-bus dul- cé-di- nis. †Po-su- ís- ti in cá-

pi-te e- jus co-ró- nam de lá-pi- de pre-ci-
 ó- so. *V.* Vi- tam pé- ti- it a te tri-bu- ís-ti e-
 i Dómi- ne. †Po-su- ís- ti.

6505a.

Lectio sexta.

Alios enim post unum certámen ad álias palmas Dóminus servat : álios consummáte martýrio jam corónat. Alios victóres rétinet in ex émplum : álios jam perféctos transmittit ad celum. Alios frequénter desíderat vidére certántes : álios passióne jam eméritos, impónit regnis celéstibus triumphántes. Imperatóris Christi ab ómnibus dignátio collaudétur : qui in suis et semel et frequénter hostem devícit : et quem modo pugnáre víderit, munerábit. Tantum contra hostem excitétur ánimus, exerceátur virtus, devótio preparétur : ut procédens miles ad

bellum, vel prime prélio coronétur, vel frequéntibus trophéis palmárum [69v.] número honorétur. Sic dimicavérunt quos dilígere Christiáne consuevísti : sic preliáti sunt, quos semper amásti. Dénique tres púeri in Cáldea bárbari regis dum terróres despíciunt, formídines calcant, minas contémnunt : sic eúndem regem cum suis ignibus devicérunt. Dániel quoque cultor Dei amátor veritátis, justície défensor, dum in obsecrándo Deum, regis edícta contémnit : sic et leónum rábiem devícit, et de inimicórum intéritu exultávit. Tu autem.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

AS:637; 1519-C:14v; 1531-P:69v.²⁷

6. Resp. VII.

6776. Ló-ri- a * et ho-nó- re co-ro-nás- ti e-
um Dómi- ne : et consti-tu- ís- ti e- um
su-per ópe-ra má- nu- um tu- á- rum. †Om-ni- a
subje-cís- ti sub pé- di-bus e- jus.

6776b. Quó- ni- am e-le-vá-ta est magni-fi-cénci- a tu- a
su-per ce-los De- us. †Om-ni- a.
 Gló- ri- a. †Om-ni- a.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

I In iij. nocturno.

AS:637; 1519-C:15r; 1531-P:69v.²⁸

7. Ant.

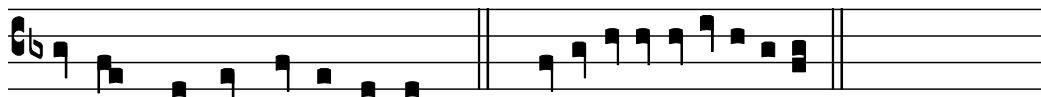
VII.ii.

[b]

3545.

Ustus Dó-mi-nus * et justí-ci-as di-léx-it : equi-

tá-tem vi-dit vultus e-jus. Ps. In Dómino confido. (x.) [19].

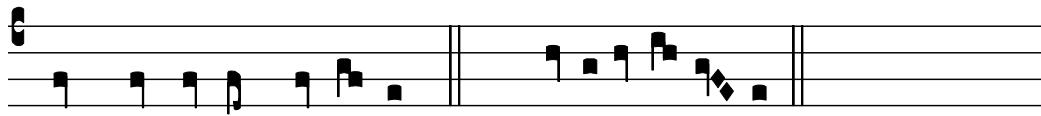
AS:638; 1519-C:15r; 1531-P:69v.²⁹

8. Ant.

IV.i.

A-bi-tá-bit * in ta-berná-cu-lo tu-o : requi-és-cet

in monte sancto tu-o. Ps. Dómine quis habitábit. (xiv.) [23].

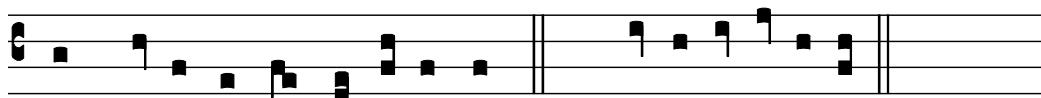
AS:638; 1519-C:15r; 1531-P:69v.

9. Ant.

IV.v.

O-su-ís-ti Dómi-ne * su-per ca-put e-jus co-ró-

nam de lá-pi-de pre-ci-ó-so. Ps. Dómine in virtúte. (xx.) [38].

XV. Justus ut palma florébit. [Non dicatur ulterius quandocunque dicatur, nisi ad horam nonam post capitulum tantum Rx. Sicut cedrus Libáni multiplicabitur.]³⁰ 8117.

Evangelium. Secundum Johannem xij. (24).

IN illo tempore, Dixit Jesus discípulis suis, Amen amen dico vobis, nisi granum frumenti cadens in terra mórtuum fúerit : ipsum solum manet. Et réliqua.

Omelia beati Augustini episcopi. (In Joannis Evangelium, Tract. LI.)³¹

SE dicébat Dóminus granum mortificándum, et multiplicándum. Mortificándum in infidelitáte Judeórum : et multiplicándum in fide ómnium populórum. Jam vero exhortans ad passiónis sue sectánda vestígia : qui amat inquit ánimam

suam perdet eam. Quod duóbus modis potest intellégi. Qui amat perdet : id est si amas perdis. Si cupis vitam tenére in Christo : noli mortem timére pro Christo. Item álio modo. Qui amat ánimam suam : perdet eam. Noli amáre, ne perdas. Noli amáre in hac vita : ne perdas in etéerna vita. Hoc autem quod postérius dixi : magis habére vidétur evangélicus sensus. Séquitur enim, Et qui odit ánimam suam in hoc mundo : in vitam etérnam custódit eam.

AS:638; 1519-C:15v; 1531-P:69v.³²

7. Resp. | +

6341. III. | +

G O-ró-na * áure-a su-per ca- put e- jus

exprés-sa signo sancti-tá- tis. †Gló- ri- a honó-

6341z. | +

ris et o- pus for- ti- tú-di- nis. // Ci-bá- vit

| +

il-lum pa-ne vi-te et intel-léc- tus : et aqua sa-pi- énti-

In natali unius martyris extra tempus paschale.

e sa-lu-tá-ris po- tá-vit il- lum. †Gló- ri- a.

Lectio viij.

Rgo quod supradictum est qui amat subintelligitur in hoc mundo : ipse útique perdet. Qui autem odit ánimam suam útique in hoc mundo : in vitam etérnam ipse custódit eam. Magna et mira senténtia : quemádmodum sit hóminis in ánimam suam amor ut péreat : ódium ne péreat. Si male amáveris : tunc odísti. Si bene óderis : tunc amásti. Felíces qui odérunt custodiéndo : ne perdant amándo. Vide ne tibi sur-

répat ut teípsum velis interímere, sic intelligéndo : quod debes odíssse in hoc mundo ánimam tuam. Hinc enim malígni quidam atque pervaérsi et in semetípsis crudelióres et scelearatióres homicíde : flammis se donant : aquis prefócant, precipítio collídunt et péreunt. Hoc Christus non dócuit, immo étiam dyábolo precipítium sugerénti : redi inquit retro Sáthanás. Scriptum est : Non tentábis Dóminum Deum tuum.

AS:638; 1519-C:15v; 1531-P:69v.³³

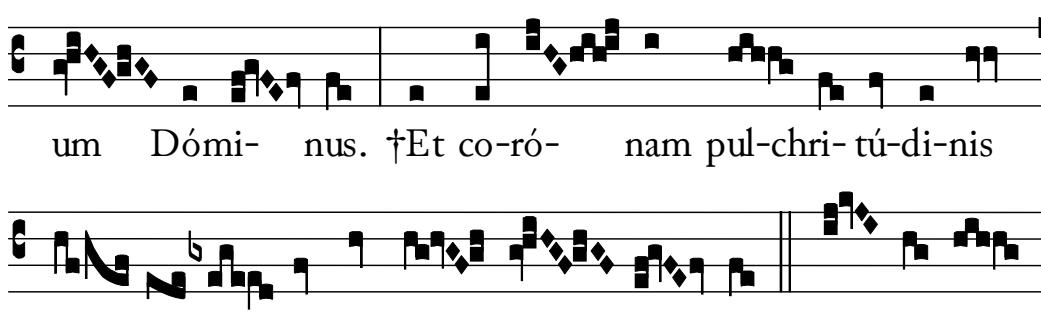
8. Resp.

VII.

To- la * jo-cundi-tá- tis ín- dú- it e-

7710.

um Dómi- nus. †Et co-ró- nam pul-chri- tú-di-nis

7710b.

pó- su- it su-per ca- put e- jus. *V.* In-du- it

In natali unius martyris extra tempus paschale.

e-um Dómi-nus ló-ri-ca fi-dé- li : et or- ná-vit
e- um. †Et co-ró- nam.

Lectio ix.

Petro autem dixit significans qua morte clarificatúrus esset Deum, Cum esses júnior cingébas te : et ambulábas ubi volébas : cum autem senúeris, exténdes manus tuas et alter te cinget : et feret quo tu non vis. Ubi satis expréssit, non a seípso sed ab álio debére occídi : qui vestígia séquitur Christi. Cum ergo cause artículus vénérerit, ut hec condítio proponátur, aut faciéndum est contra Dei precéptum, aut ex hac vita emigrándum, quorum duórum homo cogáтур álterum elígere, comminánte mortem persecutóre : ibi elígat Deo

dilécto mori quam offéndo vívere. Ibi óderit in hoc mundo ániam suam : ut in vitam etérnam custódiat eam. Si quis michi minístrat : me sequátur. Quid est me sequátur, nisi me imitétur ? Christus enim pro nobis passus est ait Petrus apóstolus, relinquens nobis exémplum : ut sequámur vestígia ejus. Ecce quod dictum est, Si quis michi minístrat : me sequátur. Quo fructu, qua mercéde, quo prémio ? Et ubi sum inquit ego : illic et miníster meus erit. Gratis amétur et óperis quo mini-strátur illi prémium sit esse cum illo.

C *De uno martyre non decollate.*

Evangelium. Secundum Lucam xiiij. (26).

[70r.] **I**n illo témpore, Dixit Jesus discípulis suis, Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et uxórem, et filios, et fratres, et soróres, adhuc autem et ániam suam non potest meus esse discípulis.

Et réliqua.

Omelia beati Gregorii pape. 27. (In Evangelia, Lib. ii. Homilia xxxvii.)³⁴

Si considerémus fratres charís-simi que et quanta sunt que nobis promittúntur in celis : viléscunt

ánimo ómnia que habéntur in terris. Terréna namque substántia supérne felicitáti comparáta pondus non subsídium est. Vita temporális eterne

vite comparáta : mors est pótius dicénda quam vita. Ipse enim quotidiánus deféctus corruptiónis : quid est aliud quam quedam prolíxitas mortis ?

Lectio viii.

QUe autem lingua dícere, vel quis intelléctus cápere súfficit illa supérne felicitátis quanta sunt gáudia angelórum choris interésse, cum beatíssimis spirítibus glórie Condítoris assístere, preséntem Dei vultum cérnere, incircunscíptum lumen vidére, nullo mortis metu áffici, incorruptiónis perpétuo múnere letári ? Sed ad hec audíta inardéscit ánimus, jamque illic cupit assístere, ubi se sperat sine fine gaudére. Sed ad magna prémia perveníri non potest :

nisi per magnos labóres. Unde et Paulus egrégius predicátor dicit, Non coronábitur quis : nisi legítime certáverit. Deléctet ígitur mentem magnitúdo premiów : sed non detérreat certámen labórum. Unde ad se veniéntibus Véritas dicit, Si quis venit ad me, et non odit patrem suum et matrem, et uxórem, et filios, et fratres, et soróres, adhuc autem et ániam suam : non potest meus esse discípulus.

Lectio ix.

Sed percuntári libet quómodo paréntes et carnáliter amícos precípimur odísse : qui jubémur et inímicos dilígere. Et certe de uxóre Véritas dicit, Quos Deus conjúnxit : homo non séparet. Et Paulus ait, Viri dilígite uxóres vestras : sicut et Christus ecclésiam. Ecce discípulus uxórem diligéndam prédicat : cum Mágister dicat, Qui uxórem non odit : non potest meus esse discípulus.

Num áliud Judex núnciat : et áliud preco clamat ? An simul et odísse póssumus et dilígere ? Sed si vim precépti perpéndimus : utrúmque ágere per discretióinem valémus. Ut eos qui nobis carnis cognatióne conjúncti sunt et quos próximos nójimus diligámus : et quos adversários in via Dei pátimur : odiéndo et fugiéndo nesciámus.

[Item alie lectiones unius martyris.]

¶ *Evangelium. Secundum Lucam ix. (23).³⁵*

IN illo tempore. Dixit Jesus discípulis suis, Si quis vult post me venire ábneget semetípsum et tollat crucem suam et sequátur me. [Et réliqua.]³⁶

Omelia de diversis tractatibus.

Duia Dóminus ac Redémptor noster, novus homo venit in mundum : nova precépta edídit mundo. Vite enim nostre véteri in viciis enútrite : contrarietátem oppósuit novitatis sue. Quid enim vetus, quid carnális homo nóverat, nisi sua

retinére, aliéna rápere si posset, concupíscere si non posset, sed celéstis Médicus síngulis quibúsque viciis obviántia ádhibet medicaménta. Nam sicut arte medicíne frígida cálidis, cálida frígidis curántur : ita Dóminus noster contrária oppósuit medicaménta peccátis, ut lúbricis continéntiam, tenácibus largítátem, iracúndis mansuetúdinem, elátis precíperet humilitátem.

Lectio viij.

Certe cum se sequéntibus nova mandáta propóneret : dixit, Nisi quis renunciáverit ómnibus que possídet : non potest meus esse discípulus. Ac si apérte dicat, Qui per vitam véterem aliéna concupíscitis : per novas conversatiónis grátiam et vestra largímini. Quid vero in hac lectióne dicat Dóminus : audiámus. Qui vult post me venire : ábneget semetípsum. Ibi dícitur ut abnegémus nostra : hic dícitur ut abne-

gémus nos. Et fortásse laboriósūm non est hómini relínquere sua : sed valde laboriósūm est relínquere semetípsum. Minus quippe est abnegáre quod habet : valde enim multum est abnegáre quod est. Ad se autem nobis veniéntibus Dóminus precépit ut renunciémus nostris : quia quicúnque ad fidei agónem venímus, luctámen contra malígnos spíritus súmimus.

Lectio ix.

Pichil malígnus spíritus in hoc mundo próprium póssidet. Nudi ergo cum nudo luctári debémus. Nam si vestítus quisque cum nudo

luctátur : cítius ad terram dejícitur, quia habet unde teneátur. Quid enim sunt terréna ómnia, nisi quedam [70v.] cóporis induménta ? Qui ergo con-

tra dyábolum ad certámen próperat : vestiménta abjíciat, ne succúmbat. Nichil in hoc mundo amándo pos sídeat, nullas rerum labéntium delec tationes requírat : ne unde ad votum tégitur, ad casum inde teneáatur. Nec tamen súfficit nostra relínquere : nisi relinquámus et nos. Quid est quod dícimus, Relinquámus et nos ? Si

enim nos ipsos relínquimus, quo íbimus, extra nos ? Vel quis est qui vadit si se déserit ? Sed áliud sumus per peccátum lapsi : áliud per na túram cónditi. Aliud quod fécimus, áliud quod facti sumus. Relinquámus nosmetípsos quales peccándo nos fécimus : et maneámus nosípsi quales per grátiam facti sumus.

[¶] *Item alie lectiones unius martyris.*

*Lectio prima.*³⁷

 Uia natálem mártiris hodiérra die fratres mei cólimus : nequáquam nos a virtúte ejus patiéntie existimáre extráneos debémus. Si enim adjuvánte nos Dómino : virtútem patiéntie serváre conténdimus, et in pace ecclésie vivimus : et tamen martýrii palmam tenémus. Duo quippe sunt

mártýrii génera, unum in mente : áliud in mente simul et actióne. Itaque mártires esse póssumus : étiam si nullo ferro percutiéntium truci démur. Mori quippe a persequénte martýrium, in apérto ópere est. Ferre vero contumélias, odiéntem diligere : martýrium est in occulta cogitatióne. Tu autem.

Lectio ij.

 Uia duo sunt martýrii génera, unum in occúlto, áliud in público : testáтур Véritas que Zebedéi filios requírit dicens, Potéstis bíbere cálicem : quem ego babitúrus sum ? Cui cum prótinus respondérent, Póssumus, íllico Dóminus respóndit dicens, Cálicem quidem meum bibétis. Quid enim per cálicem nisi dolórem passiónis accípimus ? De quo álias dicit, Pater si fieri potest :

tránseat a me calix iste. Et filii Zebedéi, id est Jacóbus et Johánnes, non utérque per martýrium occúbuit : et tamen quod utérque cálicem biberet audívit. Johánnes namque nequáquam per martýrium vitam finívit : sed tamen martyr éxitit, quia passióinem quam non suscépit in córpore : servávit in mente. Et nos ergo hoc exémplo sine ferro esse mártires póssumus : si patiéntiam

veráciter in ánimo custodiámus.
Probámus quotídie verum esse quod
ante nos dictum est, quia sancta

ecclésia electórum flóribus plena,
habet in pace lília : in bello rosas.

Lectio tertia.

SCiéndum pretérea est : quod tribus modis virtus patiéntie exérceri solet. Alia namque sunt que a Deo, ália que ab antíquo adversário, ália que a próximo sustinémus. A próximo namque persecutiónes, damna et contumélias : ab antíquo autem adversário, temptaménta, a Deo autem flagélla tolerámus. Sed in ómnibus his tribus modis vigilánti óculo semetípsam debet mens circumspícere, ne contra mala próximi pertrahátur ad retributióne mali, ne contra temptaménta adversárii, seducátur ad delectatióne vel consénum delícti, ne contra flagélla opíficis ad excélsum³⁸ próruat

murmuratióne. Perfécte enim adversárius víncitur quando mens nostra et inter temptaménta ejus a delectatióne atque consénum non tráhitur, et inter contumélias próximi custóditur ab ódio, et inter flagélla Dei compescit a murmuratióne. Nec hec agéntes retríbui nobis preséntia bona requirámus. Nam pro labóre patiéntie : bona speránda sunt sequéntis vite. Ut tunc prémium nostri labóris incípiat : quando omnis jam labor fúnditus cessat. Unde et per Psalmístam dicitur, Non in finem oblívio erit páuperis : patiéntia páuperum non períbit in finem.

Lectio quarta.

QUÁSI enim perísse patiéntia páuperum cérnitur : cum nichil pro illa in hac vita humílibus recompensátur. Sed patiéntia páuperum in finem non períbit : quia tunc ejus glória percípit : cum simul ómnia laboriosa terminántur. Sciéndum vero est quod plerúmque eveníre patiéntibus solet, ut eo quidem témpore quo advérsa pati-

úntur, vel contumélias áudiunt : nullo dolóre pulséntur, et sic patiéntiam exhibeant, ut custodíre étiam cordis innocéntiam curent. Sed cum post páululum hec ipsa que pertulérunt ad memóriam révocant : igne vehemen-tíssimi dolórís instigántur. Arguménta ultiónis inquirunt, et man-suetúdinem quam tolerántes habu-

érunt : in retractatióne sua,

semetípsos dijudicántes perdunt.

Lectio quinta.

CAllidus namque adversárius bellum contra duos movet. Unum videlicet inflámmans ut contumélias prior íferat : álterum vero próvocans, ut contumélias lesus reddat. Sed quia ejus jam victor éxitit, quem ad proferéndas contumélias commóvit, contra illum adversárius ácrius dolet : quem ad reddéndas injúrias commovére non pótuit, unde fit ut tota se virtúte contra eum érigat : quem contumélias fórtiter pertulísse consíderat. Quem quia commovére in ipsa injuriárum jaculatione non potuit : ab apérto certámine ínterim recédens, in secréta

cogitatióne deceptiónis tempus inquirít. Et qui público bello pérdidit : ad exhibéndas occúlte insídias exardéscit. Quiéto jam témpore ad víctoris ánimum adversárius redit, et vel damna rerum vel injuriárum jácula ad memóriam redúcit, cunctáque que sibi illáta sunt vehémenter exággerans fuísse intolerabília osténdit, et quiescéntis ánimum tanto furóre cónturbat : ut plerúmque vir pátiens illa se equanímiter tollerásse, étiam post victóriam captívus erubéscat : seque non reddidisse contumélias dóleat : et deterióra repéndere si occasiό prebeátur étiam querat.

Lectio sexta.

Quibus isti sunt símiles : nisi his qui per fortitúdinem in campo victóres sunt : sed per negligéntiam póstmodum intra urbis claustra capiúntur ? Quibus isti sunt símiles, nisi his quos írruens gravis languor a vita non súbtrahit : léviter véniens redivíva febris occídit ? Ille ergo veráciter patiéntiam servat : qui et ad tempus aliéna mala sine dolóre patiénter tolérat, et hec éadem retráctans, pertulísse se tália exúltat : ne bonum patiéntie quiétis témpore

péreat quod in perturbatióibus custóditur. Serváte ergo fratres in mente patiéntiam, éamque, cum res éxigit, exercéte in operatióne. Nullum vestrum ad ódium próximi contumeliósa verba promóveant, nulla peritúrarárum rerum damna pertúrbent. Si enim fixa mente mansúra damna pertiméscitis : damna rerum trans-eúntium grávia non putátis. Si etérne retributiónis glóriam conspícitis : de temporáli injúria non dolétis. Toleráte ergo adversários vestros : sed

ut fratres dilícite quos tolerátis.
Etérrna prémia pro temporálibus
damnis quérите. Nec quisquam
vestrum suis se víribus hoc implére
posse confidat : sed obtinére³⁹
précibus ut ipse hanc⁴⁰ ímperat
prestet. Et scimus quia peténtes

libénter exáudit : quando hoc pétitur
largíri quod jubet. Cum contíne
pulsáтур in prece : cóncite opituláтур
in temptatione Jesus Christus
Dóminus noster cui⁴¹ cum Patre et
Spíritu Sancto et impérium. Per
ómnia sécula seculórum amen.

*Evangelium, Si quis venit ad me. [702]. vel Evangelium, Si quis vult post me
venire. ut supra. [704].]*⁴²

¶ *De uno martyre non decollato.*

AS:638; 1519-C:16r; 1531-P:70v.⁴³

9. Resp. VII.

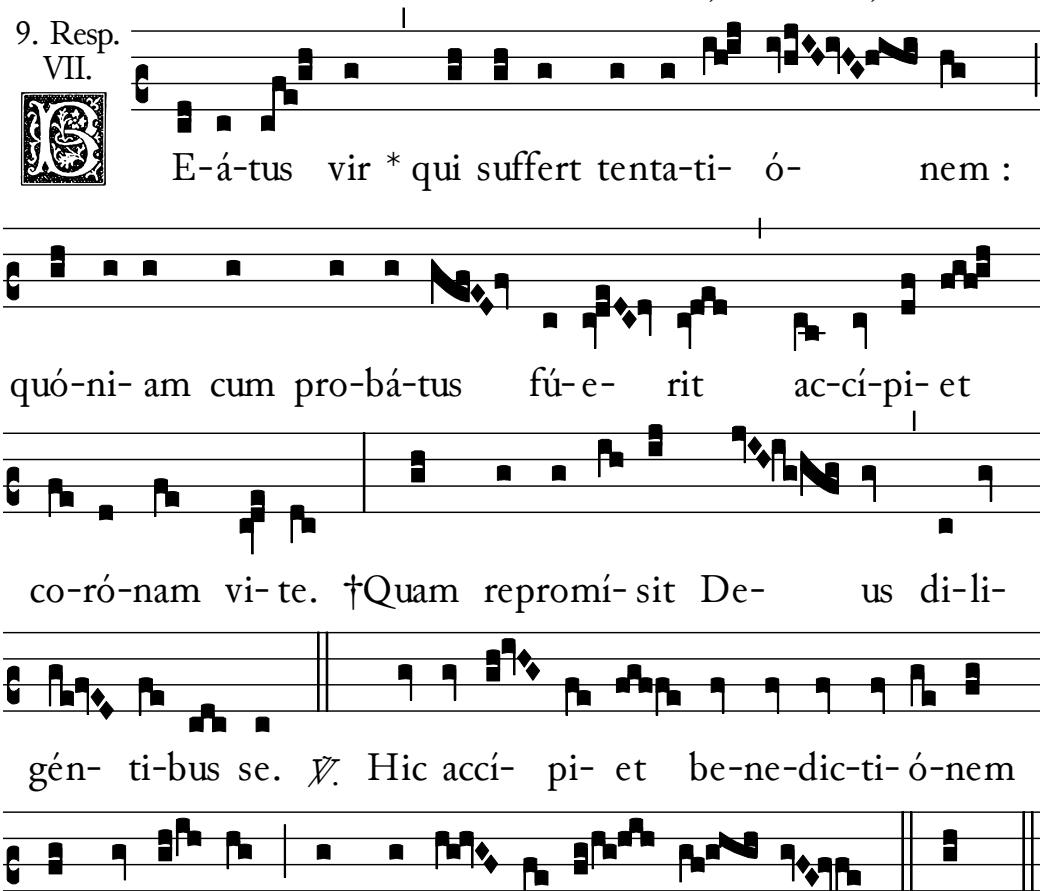
6232. E-á-tus vir * qui suffert tenta-ti- ó- nem :

quó-ni- am cum pro-bá-tus fú-e- rit ac-cí-pi- et

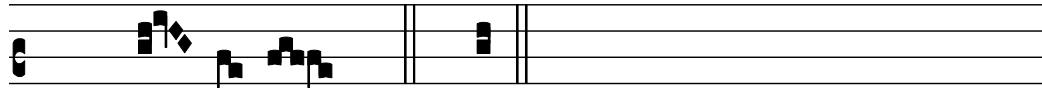
co-ró-nam vi- te. †Quam repromí- sit De- us di-li-

6232a. gén- ti-bus se. ⁊ Hic accí- pi- et be-ne-dic-ti- ó-nem

a Dómi- no : et mi-se- ri-cór- di- am. †Quam.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

XV. Gló- ri- a. 95. †Quam.

¶ De uno martyre non decollato.

¶ De uno martyre decollato.

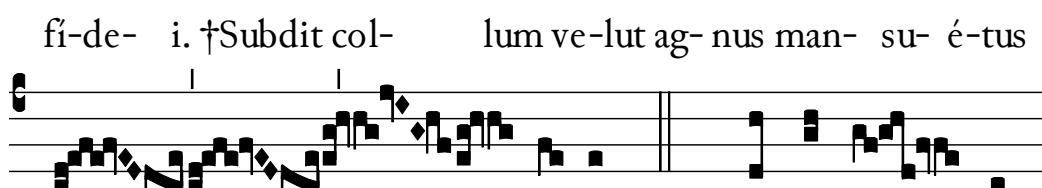
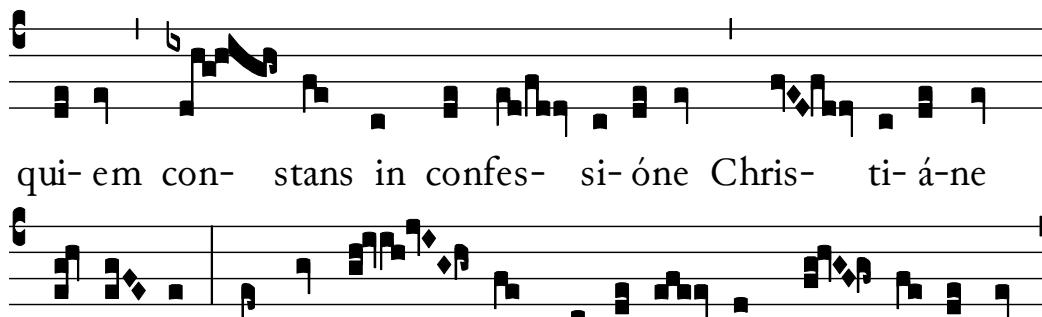
AS:639; 1519-C:15v; 1531-P:70v.⁴⁴

9. Resp.
IV.

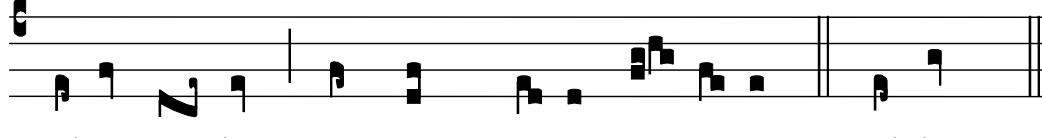
601781.

Erceptú-rus * jam vir sanctus pro la-bó- re ré-

glá- di- o. XV. Córpo-re dis-

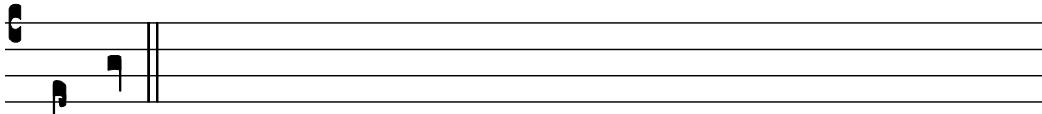

sólvi gau-dens et cum De- o ví- ve- re. †Subdit.

XV. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí- tu- i Sancto.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

†Subdit.

C Et dicitur hoc predictum Rx. in festis ix. lectionum martyris decollati ad j. vespertas et ad matutinas sit ix. Rx. et in festis iij. lectionum martyris decollati quod dicitur in iij. nocturno tantum.

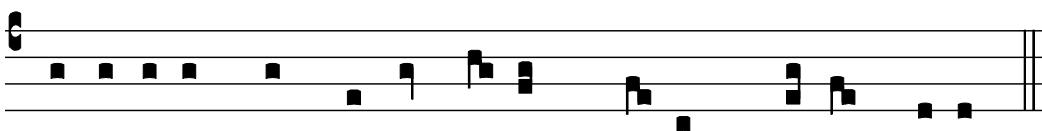
V. Ora pro nobis beáte N. [530].

Iste versus dicitur semper ante laudes in festo unius martyris ix. lectionum. Quando vero fuerint iij. lectiones tantum tunc dicitur V. Posuísti. [694]. vel V. Justus ut palma. [699].

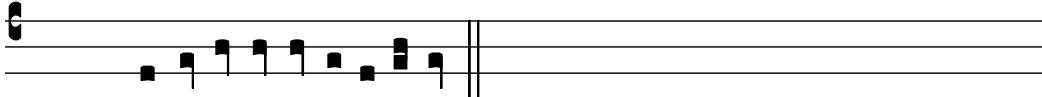
C In laudibus.

AS:639; 1519-C:16v; 1531-P:70v.

4479. 1. Ant. I.i. Ui me conféssus fú-e-rit * co-ram homí-ni-bus :

confi-tébor et e-go e- um co-ram Patre me-o.

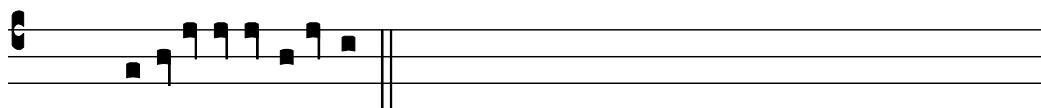

Ps. Dóminus regnávit. (xcij.) [45].

AS:639; 1519-C:16v; 1531-P:70v.

4496. 2. Ant. III.iv. Ui séqui-tur me * non ámbu-lat in té-ne-bris :

In natali unius martyris extra tempus paschale.

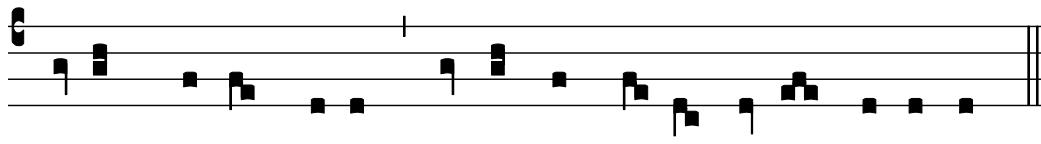
Ps. Jubiláte Deo omnis terra. (xcix.) [46].

AS:639; 1519-C:16v; 1531-P:70v.⁴⁵

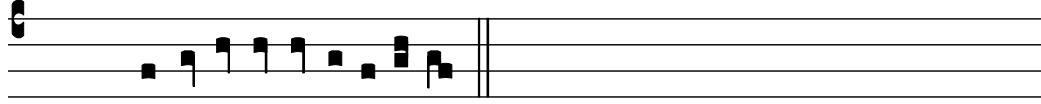
3. Ant. L.ii. 4910.

I quis michi * mi-nistrá-ve-rit hono-ri-fi-cá-bit

e-um Pa-ter me-us qui est in ce- lis di-cit Dómin-us.

Ps. Deus Deus meus. (lxij.) [47].

AS:640; 1519-C:16v; 1531-P:70v.

4. Ant. L.i. 4485.

Ui mi-chi mi-nístrat *me sequá-tur : et u- bi sum

e-go il-líc e-rit et mi-níster me- us. *Ps. Benedícite.*
(*Daniel iij.*) [48].

In natali unius martyris extra tempus paschale.

AS:640; 1519-C:17r; 1531-P:70v.⁴⁶

5. Ant.
I.iv.
5491. **V** O-lo Pa-ter * ut u-bi e-go sum : il-lic sit et mi-nís-
ter me-us. *Ps. Laudáte Dóminum. (cxlvij.) [49].*

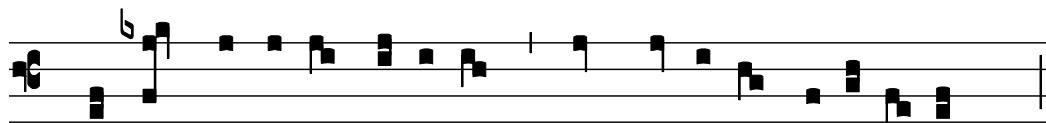
Capitulum ut supra. [680].

[**C** *Hic cantus dicatur in laudibus in festis ix. lectiones extra natalis et paschas super hunc hymnum.]⁴⁷*

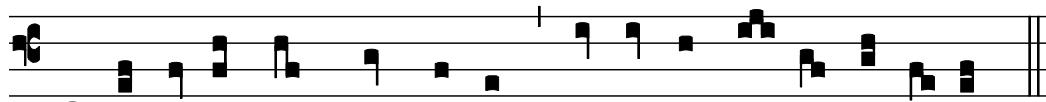
HS:111v; 1519-C:17r; 1531-P:70v.

Hymn.
II.
8294. **E** E-us tu- ó-rum mí-li-tum, * Sors et co-ró-na prémi-
um : Laudes ca-néntes márt-y-ris, absólve nex- u crími-
nis. 2. Hic nempe mundi gáudi- a, Et blandiménta nóx-i-
a : Ca-dú-ca ri-te dé-pu-tans, Pervé-nit ad ce- lésti- a.

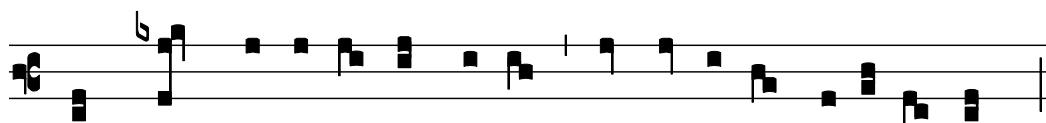
In natali unius martyris extra tempus paschale.

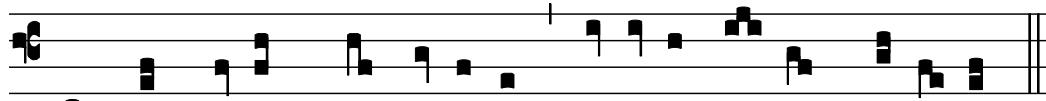
3. Pe-nas cu-cúrrit fórti-ter, Et sústu-lit vi-rí-li- ter :

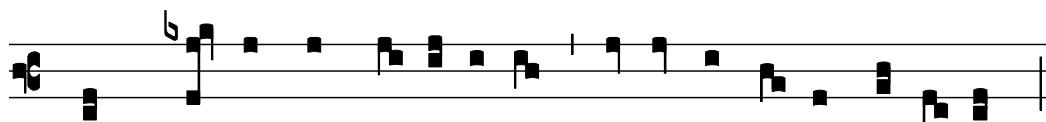
Pro te effúndens sángui-nem, E-térna do-na pôssi-det.

4. Ob hoc pre-cá-tu súpli-ci, Te pôscimus pi- íssi-me :

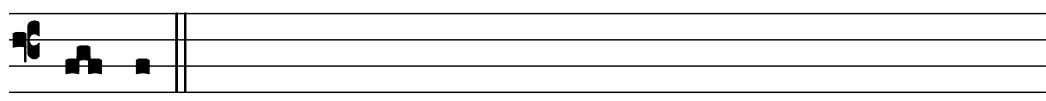
In hoc tri- úmpho mártý-ris, Dimitte nox- am crími-nis.

5. Sit Chris-te Rex pi- íssime, Ti-bi Pa-tríque gló-ri- a :

Cum Spí-ri-tu Pa- rá-cli-to, In sempi-tér-na sé-cu- la.

A-men.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

[**C** Ad ij. vespertas et in laudibus quando non fiant secunde vespertas per totum annum in festis ix. lectionum extra tempus nativitatis et paschale super hunc hymnum.]⁴⁸

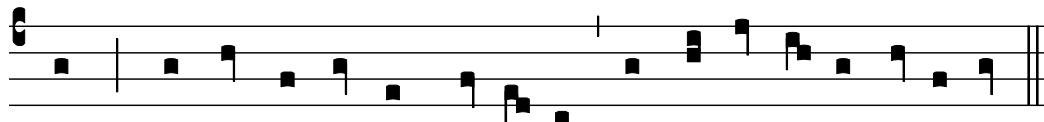
HS:112r; 1519-C:17r; 1531-P:70v.

Hymn.

VIII.

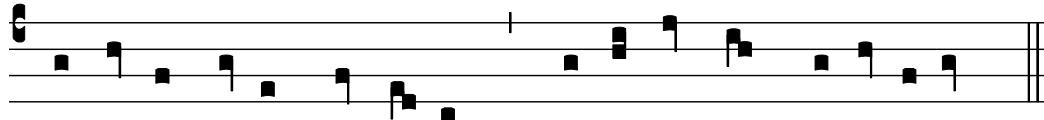
E-us tu-ó-rum mí-li-tum, * Sors et co-ró-na prémi-

um : Laudes ca-néntes márty- ris, Absólve nex-u crími-nis.

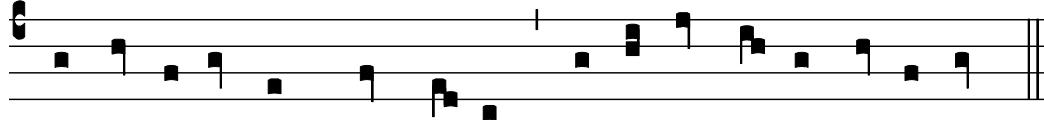
2. Hic nempe mundi gáudi- a, Et blandiménta nóx-i- a :

Ca-dú-ca ri-te dé-pu-tans, Pervé-nit ad ce-lésti- a.

3. Pe-nas cu-cúr-rit fórti-ter, Et sústu-lit vi-rí-li- ter :

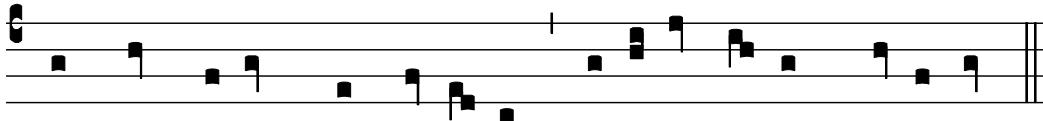

Pro te effúndens sanguí-nem, E-térna do-na póssi-det.

4. Ob hoc pre-cá-tu súpli-ci, Te pójscimus pi- íssi-me :

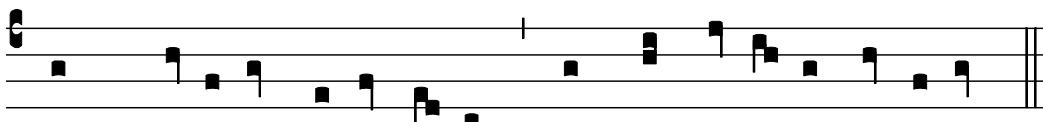
In natali unius martyris extra tempus paschale.

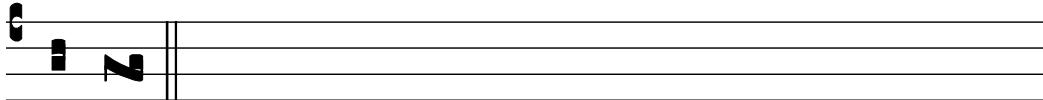
In hoc tri- úmpho mánty- ris, Dimítte nox-am crími-nis.

5. Sit Christe Rex pi- íssime, Ti-bi Pa-tríque gló-ri- a :

Cum Spí-ri-tu Pa-rá-cli- to, In sempi-térla sé-cu-la.

Amen.

[*In tempore vero nativitatis Domini usque ad purificationem quando chorus regitur dicatur hic cantus ad laudes et ad secundas vespertas.]*⁴⁹

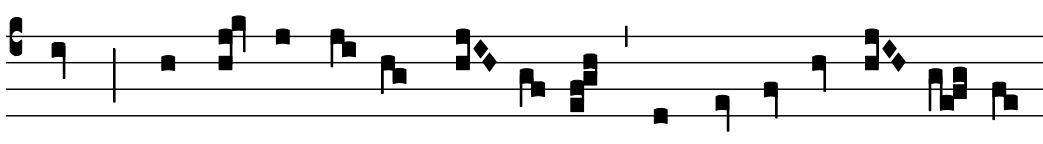
1519-C:17r; 1531-P:70v.

Hymn.

III.

E-us tu- ó-rum mí- li- tum, * Sors et co-ró-na prémi-

um : Laudes ca-néntes már- ty- ris, Absólve nex-u crí- mi-

nis. 2. Hic nempe mundi gáu-di- a, Et blandiménta nóx-i-

In natali unius martyris extra tempus paschale.

a : Ca-dú-ca ri-te dé-pu-tans, Pervé-nit ad ce-lés-ti-a.

3. Pe-nas cu-cúrrit fór-ti-ter, Et sústu-lit vi-rí-li-ter,
Pro te effúndens sángui-nem, E-térna do-na pós-si-det.

4. Ob hoc pre-cá-tu súpli-ci, Te póscimus pi-íssime :
In hoc tri-úmpho már-ty-ris, Dimítte nox-am crí-mi-nis.

5. Gló-ri-a ti-bi Dó-mi-ne, Qui na-tus es de vírgi-ne : Cum
Pa-tre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi-térna sé-cu-la.

Amen.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

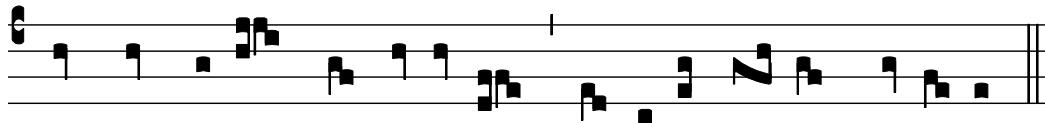
[**C** In tempore vero paschali dicatur hic cantus in festis cum regimine chori ad laudes et ad ij. vesperas super hymnum.]⁵⁰

HS:113r; 1519-C:17r; 1531-P:70v.⁵¹

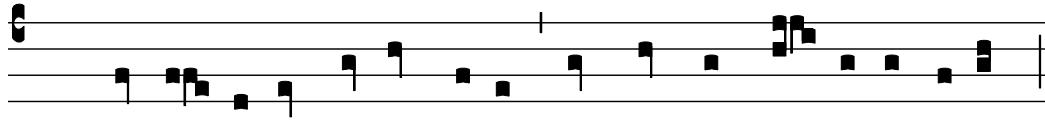
Hymn. III.

E-us tu-ó-rum mí-li-tum,* Sorsetco-ró- naprémi-
um : Laudes ca-nén-tes márty-ris, Absólve nex- u crí-
mi-nis. 2. Hic nempe mundi gáudi- a, Et blandimén-ta nóx-
i- a : Ca-dú-ca ri- te dé-pu-tans, Per-vé-nit ad ce-lésti-
a. 3. Pe-nas cu-cúrrit fórti-ter, Et sústu-lit vi-rí-li-ter :
Pro te effún-dens sángui-nem, E-térla do- na póssi-det.
4. Ob hoc pre-cá-tu súpli-ci, Te póscimus pi- íssime :

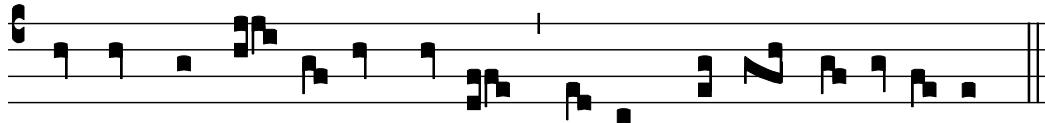
In natali unius martyris extra tempus paschale.

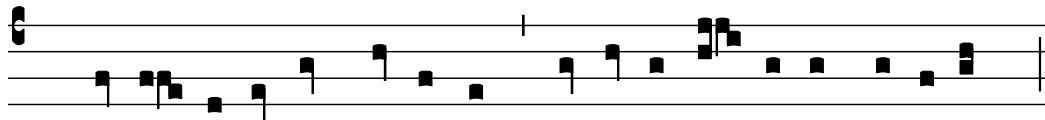
In hoc tri- úmpho mártys, Di-mítte nox- am crími- nis.

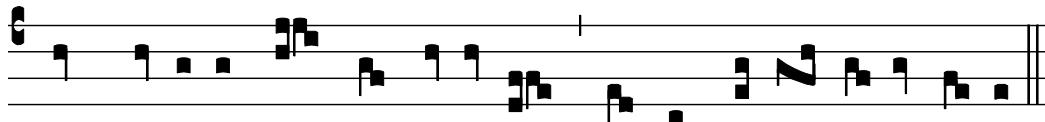
5. Qué-su-mus auctor ómni- um, In hoc paschá- li gáudi- o :

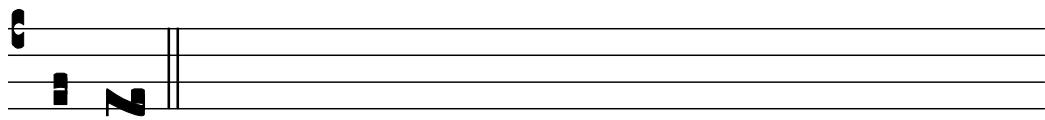
Ab omni mor- tis ímpe-tu, Tu- um de-fén-de pópu- lum.

6. Gló-ri- a ti-bi, Dómi-ne, Qui surrex-ís- ti a mórtu- is :

Cum Patre et Sanc-to Spí-ri-tu In sempi-tér-na sé-cu- la.

Amen.

[C] *Infra octavas ascensionis Domini et ab hinc usque ad penthecosten dicatur hic cantus in festis cum regimine chori ad laudes et ad ij. vesperas.*

Hymn.

VIII.

E-us tu- ó-rum mí- li-tum, * Sors et co-ró-na

In natali unius martyris extra tempus paschale.

pré-mi- um : Laudes ca-néntes már-ty-ris, Absól-ve nex-
u crí-mi-nis. 2. Hic nem-pe mundi gáudi- a, Et blan-
dimenta nóx-i- a : Ca-dú-ca ri-te dé-pu-tans, Pervé-
nit ad ce-lés-ti- a. 3. Pe-nas cu-cúr-rit fór-ti-ter,
Et sús-tu-lit vi- rí- li-ter : Pro te effúndens sángui-nem,
E-térna do-na pós-si-det. 4. Ob hoc pre-cá-tu súpli-ci,
Te pós-cimus pi- ís-sime : In hoc tri- úmpho már-ty-ris,
Dimít-te nox-am crí-mi-nis. 5. Tu es- to nostrum gáudi- um,

In natali unius martyris extra tempus paschale.

Qui es fu-tú-rus pré-mi- um : Sit nostra in te gló- ri- a,
Per cuncta semper sé-cu-la. 6. Gló-ri- a ti-bi Dó-mi-
ne, Qui scan-dis su-per sí-de-ra : Cum Patre et Sancto
Spí- ri-tu, In sempi-térna sé-cu-la. Amen.]⁵²

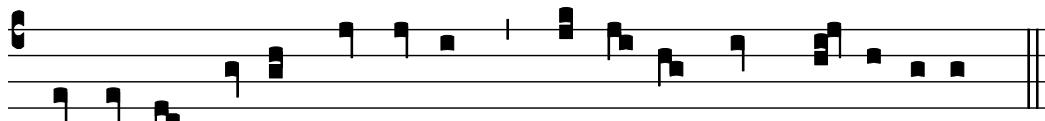
[**C** In festis iij. lectiones sine regimine chori per totum annum dicatur hic cantus ad laudes.]⁵³

HS:114r; 1519-C:17v; 1531-P:70v.⁵⁴

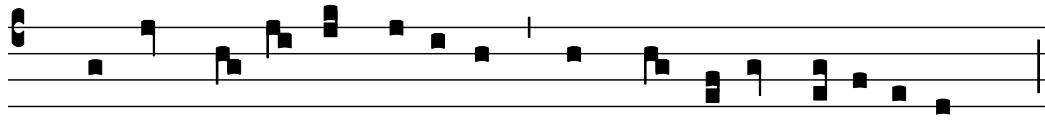
Hymn. VIII.

Q E-us tu- ó-rum mí-li-tum, * Sors et co-ró-na pré-mi-
um : Laudes ca-néntes márt-y-ris, Absól-ve nex-u crími-nis.
2. Hic nempe mundi gáudi- a, Et blandiménta nóx-i- a :

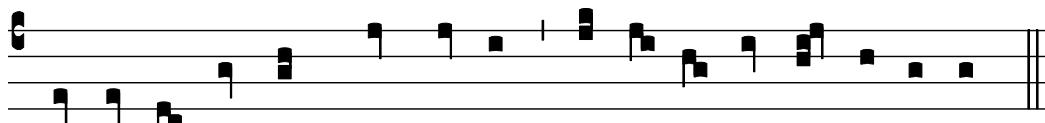
In natali unius martyris extra tempus paschale.

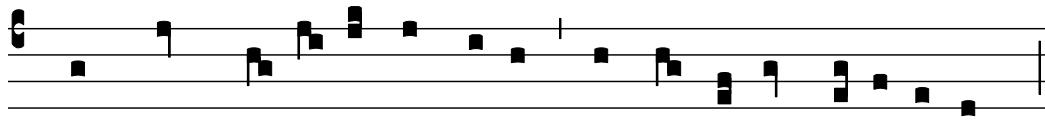
Ca-dú-ca ri-te dé-pu-tans, Pervé-nit ad ce- lésti- a.

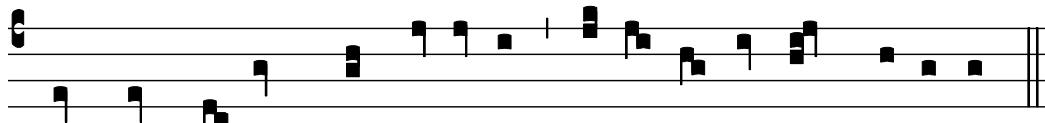
3. Pe-nas cu-cúr-rit fórti-ter, Et sús-tu-lit vi-rí-li-ter :

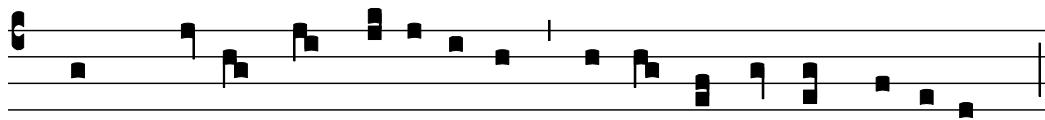
Pro te ef-fúndens sángui-nem, E-térna do-na póssi-det.

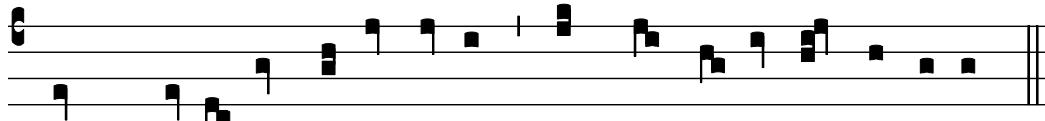
4. Ob hoc pre-cá-tu súppli-ci, Te pós-cimus pi- íssime :

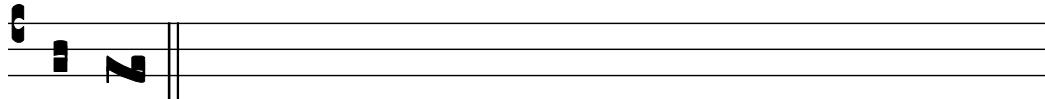
In hoc tri- úmpho mánty-ris, Dimít-te nox-am crími-nis.

5. Sit Christe Rex pi- íssime, Ti-bi Pa-tríque gló-ri-a :

Cum Spí-ri- tu Pa-rá-cli-to, In sempi- térna sé-cu-la.

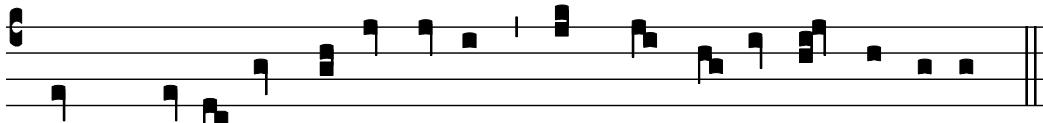
Amen.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

Extra tempus natalis et pasche.

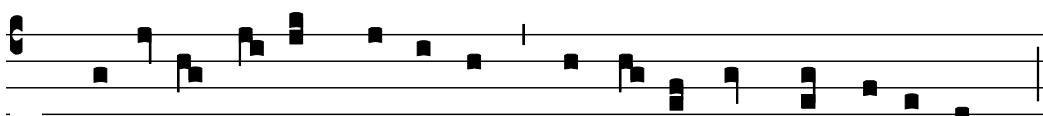

5. Sit Christe Rex pi- íssime, Ti-bi Pa-tríque gló-ri- a :

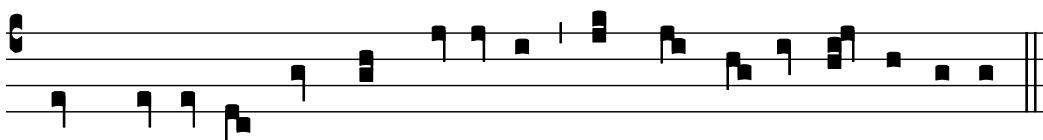

Cum Spí-ri- tu Pa-rá-cli-to, In sempi- térna sé-cu-la.

A nativitate usque ad purificationem.

∴. Gló-ri- a ti-bi, Dómi-ne, Qui na-tus es de Vírgi-ne :

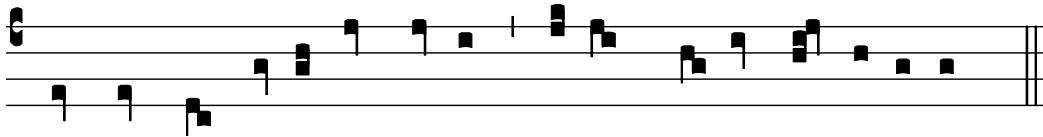

Cum Patre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi- térna sé-cu-la.

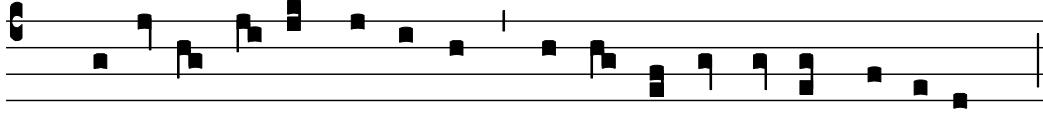
A pascha usque ad ascensionem Domini.

5. Qué-sumus auctor ómni- um, In hoc paschá-li gáudi- o :

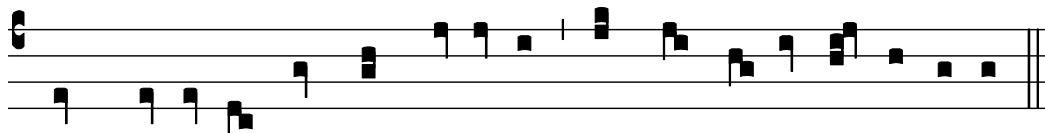

Ab omni mortis ímpe-tu, Tu- um de-fénde pópu-lum.

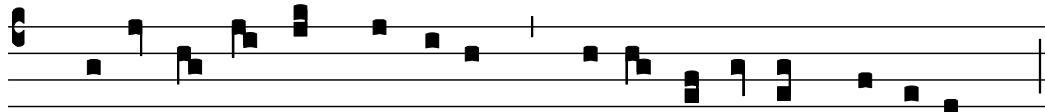

6. Gló-ri- a ti-bi Dómi-ne, Qui sur-rex-ís-ti a mórtu- is :

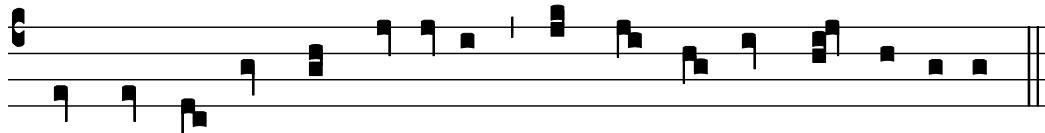
In natali unius martyris extra tempus paschale.

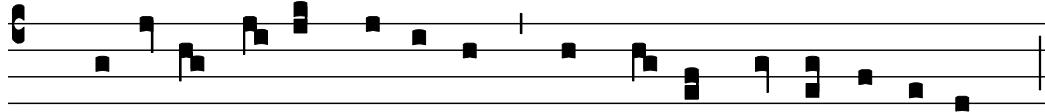
Cum Patre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi- térna sé-cu-la.
Ab ascensione usque ad penthecosten.

5. Tu esto nostrum gáudi- um, Qui es fu-tú-rus prémi- um :

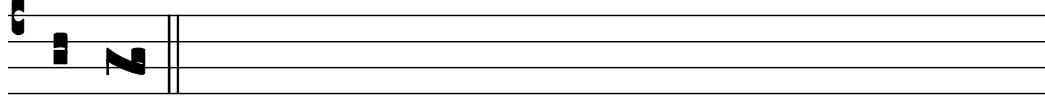
Sit nostra in te gló-ri- a, Per cuncta semper sé-cu-la.

6. Gló-ri- a ti-bi Dómi-ne, Qui scandis supra sí-de-ra :

Cum Patre et Sancto Spí-ri-tu, In sempi- térna sé-cu-la.

Amen.

XV. Justus germinábit [sicut lílum.

*R. Et florébit in etérnum ante Dóminum].*⁵⁵

In natali unius martyris extra tempus paschale.

AS:640; 1519-C:17v; 1531-P:70v.⁵⁶

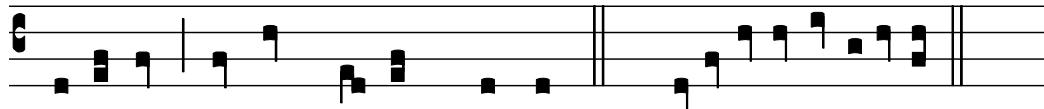
3883.

Ant.

V.ii.

I-si *gra-num fru-ménti ca-dens in terra mórtu-um

fú-e-rit : ipsum so-lum ma-net. *Ps. Benedíctus. 61**.

[Item]⁵⁷ *alia antiphona.*

AS:640; 1519-C:17v; 1531-P:70v.⁵⁸

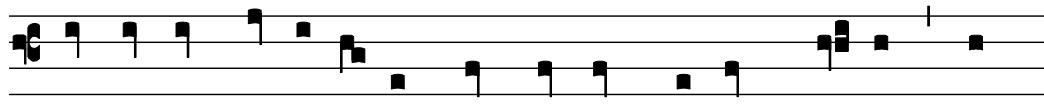
4506.

Ant.

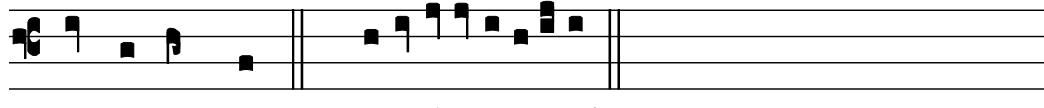
I.i.

Ui vult ve-ní-re * post me di-cit Dómi-nus

ábne-get seme-típsum et tol-lat cru-cem su- am et

sequá-tur me. *Ps. Benedíctus. 52**.

Oratio ut supra. [688].

He predicte due antiphone dicuntur alternis vicibus per ebdomadam in festis unius martyris tam trium quam ix. lectionum super [psalmum]⁵⁹ Benedíctus. vel ad memoriam ejusdem sancti [tantum].⁶⁰ Ita tamen quod semper in primis dicitur antiphona Nisi granum. [724].

In natali unius martyris extra tempus paschale.

¶ Ad j.

Ant. Qui me confessus. [710].

Ps. Deus in nōmine. (*lij.*) [95].

¶ Ad iij.

Ant. Qui séquitur. [710].

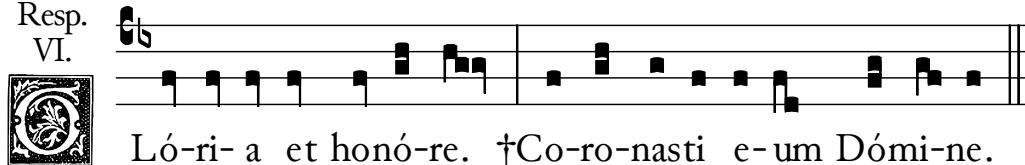
Ps. Legem pone. (*cxxvij. 33.*) [132].

Capitulum ut supra. [680].

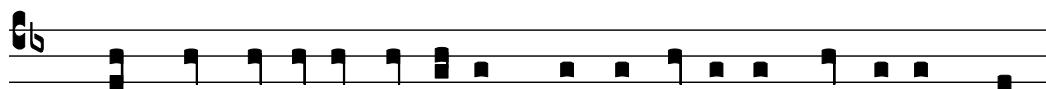
AS:640; 1519-C:17v; 1531-P:70v.

Resp.

VI.

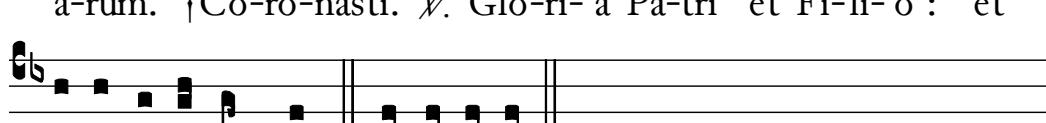

6774.

6774a.

¶. Et consti-tu- ís-ti e-um su-per ópe-ra má-nu-um tu-

Spi-rí-tu- i Sancto. Gló-ri- a et.

¶. Posuísti Dómine. [694].

¶ Ad vj.

Ant. Si quis michi. [711].

Ps. Defécit. (*cxxvij. 81.*) [141].

In natali unius martyris extra tempus paschale.

Capitulum. [cf.] Ecclesiastici xlvi.

Iste cognovit justiciam et videt
mirabilia magna, et exoravit

Altissimum : et inventus est in
numero sanctorum.

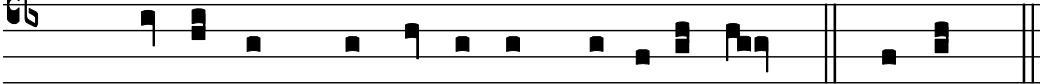
AS:640; 1519-C:18r; 1531-P:70v.

7412. Resp. VI.

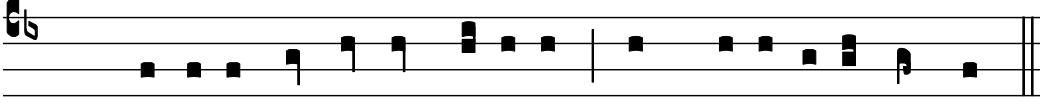

O-su- ís-ti Dómi-ne. †Su-per ca-put e-jus.

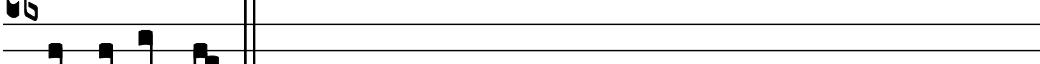
7412a.

X. Co-ró-nam de lá-pi-de pre-ci- ó-so. †Su-per.

X. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto.

Po-su- ís-ti.

X. Justus ut palma. [699].

¶ *Ad ix.*

Ant. Volo Pater. [712].

Ps. Mirabilia. (cxvij. 129.) [150].

Capitulum. [cf.] Ecclesiastici xlvi.

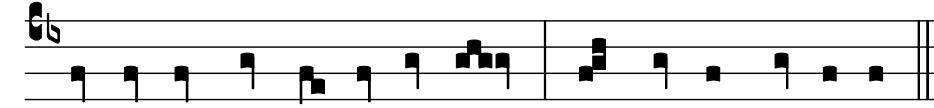
STola jocunditatis induit eum
Dominus : et coronam pulchri-

tudinis posuit super caput ejus.

In natali unius martyris extra tempus paschale.

AS:640; 1519-C:18r; 1531-P:70v.

Resp.
VI.

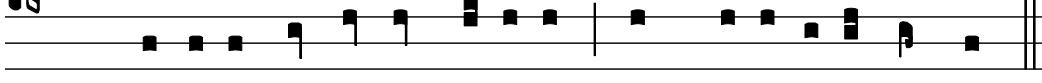
7061.

Ustus ut palma flo-ré-bit. †In domo Dómi-ni.

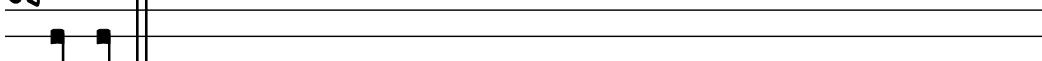

7061a.

¶. Si-cut cedrus Lí-ba-ni mul-tipli-cá-bi-tur. †In domo.

¶. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto.

Justus.

¶. Justus germinábit sicut lílum. [723].

¶ Ad ij. vesperas.

Ant. Qui me conféssus. [710].

Psalmi feriales.

Capitulum [et oratio]⁶¹ ut supra. [680].

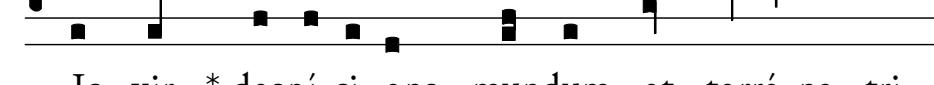
Hymnus. Deus tuórum. [712].

¶. Justus germinábit. [723].

AS:641; 1519-C:18r; 1531-P:70v.

Ant.

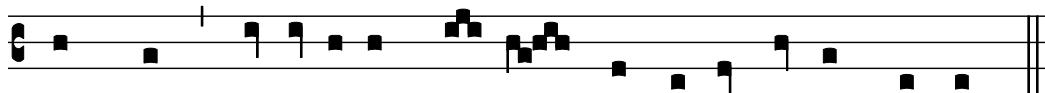
VIII.i.

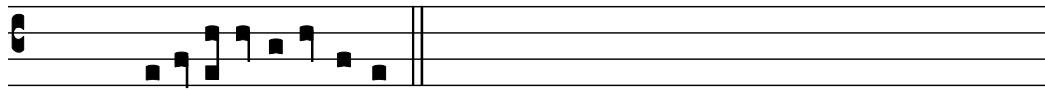
3069.

Ic vir * despí-ci- ens mundum et terré-na tri-

In natali unius martyris extra tempus paschale.

úmphans di-ví-ti- as ce- lo cóndi-dit o-re ma-nu.

Ps. Magníficat. 69*.

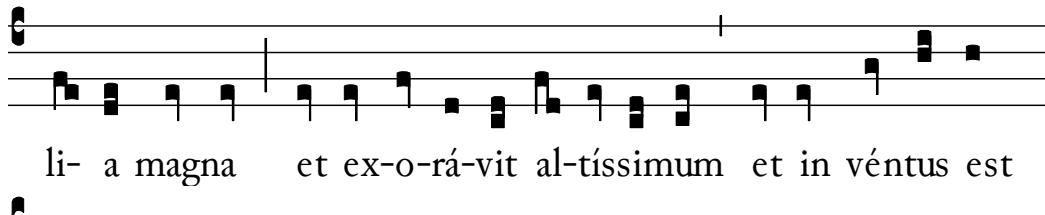
[Item]⁶² alia antiphona.

AS:641; 1519-C:18v; 1531-P:70v.

3418. Ant.
IV.i.

S-te cognó-vit * jus-tí-ci- am et vi- dit mi-ra-bí-

li- a magna et ex-o-rá-vit al-tíssimum et in vén-tus est

in núme-ro sanctó-rum. Ps. Magníficat. 60*.

¶ He predicte due antiphone dicuntur alternis vicibus per hebdomadam in festis ix. lectionum unius martyris super psalmum Magníficat. ad ij. vesperas vel ad memoriam ejusdem sancti [tantum].⁶³

¶ Item alia capitula unius martyris et dicuntur cum capitulis suprascriptis alternis vicibus per ebdomadam ad vesperas et ad matutinas et ad tertiam : et ad secundas [71r.] vesperas.

Capitulum. Ecclesiastici xiv. (22.)

B Eátus vir qui in sapiéntia mó- rábitur, et qui in justícia medi- tábitur : et in sensu cogitábit circum-spectiónem Dei.

¶ *Ad vj. Capitulum. Ecclesiastici xv. (3.)*

Cibávit illum pane vite et intel-
léctus : et aqua sapiéntie salu-

táris potábit illum.

¶ *Ad ix. Capitulum. Ecclesiastici xv. (3.)*

Firmábitur in illo et non
flectétetur, et continébit illum et
non confundétetur : et exaltábit illum

apud próximos suos : et nómine
etérno hereditábit illum Dóminus
Deus noster.

Cetera omnia ut supra dictum est.

¶ *In natali unius martyris et pontificis tota cantetur hystoria unius martyris non pontificis ut supra [679]. cum capitulis subscriptis : et cum oratione subnotata : ad utrasque vesperas et ad matutinas et ad iij.*

Capitulum. Hebr. v. (1.)

Hmnis póntifex ex homínibus
assúmptus, pro homínibus con-

stitúitur in his que sunt ad Deum : ut
ófferat dona et sacrificia pro peccátis.

Oratio.

Deus qui sanctam nobis hujus
diéi letíciā, pro commemo-
ratioñe beati *N.* mártiris tui atque
pontíficis fecísti⁶⁴ : adéstō famílie tue

précibus et da, ut cujus hódie festa
celebrámus, ejus méritis et inter-
cessióníbus adjuvémur. [Per Dómi-
num nostrum.]⁶⁵

Lectio j. Gregorii in Evangelia, Homilia xvij.⁶⁶

Gebémus pensáre fratres
caríssimi contíne, quod
sanctis apóstolis dícitur, et
per apóstolos nobis, Vos estis sal
terre. Si ergo sal sumus : condíre
mentes fidélium debémus. Vos
ígitur⁶⁷ qui pastóres estis : pensáte,
quia Dei animália páscitis. De quibus
profécto animálibus, Deo per
Psalmístam dícitur, Animália tua

habitábunt in ea. Et sepe vidémus,
quod petra salis brutis animálibus
pónitur : ut eándem salis petram
lámbere débeant et meliorári. Quasi
ergo inter bruta animália, petra salis
debet esse sacérdos in pópolis. Curáre
sacerdóti necésse est que síngulis
dicat, unumquémque quáliter ad-
móneat, ut quisquis sacerdóti júngitur :
quasi ex salis tactu, etérne vite sapóre

condiátrur.

Lectio ij.

SAl étenim terre non sumus : si corda audiéntium non cóndimus. Quod profécto condiméntum ille veráciter próximo impéndit : qui predicationis verba non súbtrahit. Quid autem ánimas hóminum, nisi cibum Dei díixerim : que ad hoc sunt cóndite, ut in ejus corpus trajiciántur, id est ut in etérne ecclésie augméntum tendant ? Si ígitur cibus Dei est pópulus : condiméntum cibi sacerdótes esse debuérunt. Sed quia dum nos ab oratióni et eruditióni sancte usu cessámus : sal infatuátum

est, et condíre non valet cibum Dei. Atque idcírco ab Auctóre non súmitur, quia exigénte fatuitáte nostra, mímine cónditur. Pensémus ergo qui unquam per linguam nostram convérsi, qui de pérverso suo ópere nostra increpatiōne corrépti peniténtiam égerint. Quis luxúriam ex nostra eruditióne deséruit : quis avaríciā, quis supérbiam declinávit. Pensémus quod lucrum Deo fásimus nos : qui accépto talénto ab eo, ad negócium missi sumus. Etenim ait, Negociámini dum vénio.

Lectio iij.

Ccce jam venit : ecce de nostra negócio lucrum querit. Quale ei animárum lucrum de nostra negociautiōne monstrábimus ? Quot ejus conspéctui animárum manípulos, de predicationis nostre ségete illatúri sumus ? Ponámus ante óculos nos-tros illum tante districtiónis diem : quo Judex véniet et rationem cum servis quibus talénta crédidit ponet. Ecce in majestáte terríbili : inter angelórum choros vidébitur. In illo tanto exámine, electórum ómnium et

reprobórum multitúdo deducétur : et unusquísque quid sit operátus osténdet. Ibi Petrus cum Judéa convérsa quam post se traxit apparébit : ibi Paulus, convérsum (ut ita díixerim) mundum ducens. Ibi Andréas post se Acháiam : Johánnes Asiam, Thomas Indiam, in conspéctu sui Regis convérsam ducet. Ibi omnes Domí-nici gregis ariétes cum animárum lucris apparébunt : qui sanctis suis predicationibus Deo post se súbditum gregem trahunt.

Lectio iiiij.

[71v.] **C**um igitur tot pastores cum
grégibus suis ante éterni pastoris
óculos vénérint : quid nos míseri
dictúri sumus, qui ad Dóminum
nostrum post negócium váci
rédimus, qui et pastórum nomen
habúimus : et oves quas enutriménto
nostro debeámus osténdere non ha
bémus ? Hic pastores vocáti sumus :
et ibi greges non dúcimus. Sed
nunquid si nos negligimus, om
nípotens Deus déserit oves suas ?
Nullo modo. Nam ipse eas sicut per

prophétam pollícitus est, per
semetípsum pascit, omnésque quos
preordinávit ad vitam : flagellórum
stímulis et compunctionis spíritu
érudit. Per nos quidem fidéles ad
sanctum baptísma véniant, nostris
précibus benedicúntur : et per im
positionem mánum nostrárum a
Deo Spíritum Sanctum percípiunt,
atque ad regnum celéste pertíngunt :
et ecce nos per negligéntiam nostram
deórsum téndimus.

Lectio quinta.

Ingrediúntur eleécti sacerdótum
mánibus expiáti celéstem pátriam :
et sacerdótes ipsi per vitam réprobam,
ad inféni supplícia féstinant. Cui
ergo rei : cui símiles díixerim sacer
dótes malos : nisi aque baptismátis,
que peccáta baptizatórum díluens illos
ad regnum celéste mittit, et ipsa in
cloácam descéndit ? Timeámus hec
fratres charíssimi. Convéniat acti
ónem nostram ipsum ministérium
nostrum. De peccatórum nostrórum
quotídie relaxatióne cogitémus, ne

nostra vita peccáto obligáta remáeat :
per quam omnípotens Deus quotídie
álios solvit. Considerémus sine cessa
tione quid sumus : pensémus negóc
ium nostrum, pensémus pondus
quod suscépimus. Faciámus nobís
cum quotídie ratíones : quas cum
nostro júdice habeámus. Et sic
debémus ágere curam nostri : ut non
negligámus curam próximi. Ut
quisquis ad nos júngitur : ex lingue
nostre sale condiátur.

Lectio vij.

Cum vacántem quémpiam et
lúbricum vidémus, admonéndus
est ut conjúgio frenáre iniquitátem

suam stúdeat : quátenus per hoc quod
licet, discat superáre quod non licet.
Cum conjugátum vidémus, admo-

néndus est : ut sic exérceat curam séculi : ne postpónat amórem Dei. Sic pláceat voluntáti cónjugis : ut non displíceat Conditóri. Cum cléricum vidémus, admonéndus est ut sic vivat : quátenus exémplum vite seculáribus prébeat. Ne si quid in illo juste reprehénditur : ex ejus vício ipsa religiónis nostre estimátio gravétur. Cum monáchum vidémus, admonéndus est ut reveréntiam hábitus sui in actu, in locutióne : in cogitatióne sua semper circumspíciat : et ea que

mundi sunt, perfécte déserat : et quod osténdit humánis óculis hábitu : hoc ante Dei óculos móribus preténdat. Iste ítaque jam sanctus est : admoneátur ut crescat. Ille vero adhuc iníquus est, admoneátur ut córrigat. Quátenus quisquis se ad sacerdótem júnixerit, sale sermónis illíus cónditus recédat. Hec fratres karíssimi vobíscum sollícite cogítáte : hec próximis vestris impéndite, omnipoténti Deo fructum vos réddere de negócio quod accepístis speráte.

[*Evangelium secundum Matheum. Nichil opértum. (x. 26.) 734. Omelia venerabilis Bede presbyteri. De futúro témpore.*]⁶⁸

¶ *Hoc sequens Evangelium legatur ad matutinas in festo cuiuslibet exulati martyris et pontificis sive confessoris ix. lectionum.*

Evangelium. Secundum Lucam xix. (12.) [Lectio viij.]

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis parábola hanc. Homo quidam nóbilis ábiit in régiónem longínquam : accípere sibi regnum et revérti. Et réliqua.

Sermo⁶⁹ ex commentario

venerabilis Bede presbyteri.

(*Super Lucam Lib. v. cap. 78.*)⁷⁰

Lomo nóbilis ille est : cui cecus supra clamábat, Fili David : miseré mei. Et cui veniénti Hierosólymam : concinébant, Osánna Fílio David : benedíctus qui venit in nómíne Dómini. Longínqua régio : est

ecclésia ex géntibus, de qua eídem nóbili hómini qui lóquitur, Ego autem constitútus sum rex ab eo : dícitur a Patre, Póstula a me : et dabo tibi gentes hereditátem tuam et possessióñem tuam térmilos terre. Que videlicet heréditas et posséssio : biphária ratióne, régio longínqua vocátur. Vel quia a finibus terre clamat ad Dóminum : vel quia longe est a peccatóribus salus. Et cum Deus ubique sit presens : longe tamen ab eórum sensu, qui ydóla colunt, verus Deus abest. Sed qui erant longe facti

sunt prope in sanguine Christi. Vocatis autem decem servis suis : dedit illis decem mnas. Denarius

númerus ad legem pértingit : propter decalógum.

Lectio viij.

Vocavit autem paterfamilias decem servos suos : quia élégit discípulos suos per littoram legis imbútos. Dat illis decem mnas : quia legis dicta spirituáliter intelligénda révelat. Post passióinem quippe et resurrectiōnem suam apéruit illis sensum, ut intelligerent scripturas. Mina namque, quam Greci mnam vocant, centum dragmis appénditur. [72r.] Et omnis sacre scriptúre sermo, quia vite celéstis perfectiōnem súggerit : quasi númeri centenárii póndere fulgescit. Et ait illis, Negociámini dum vénio. Verba inquit legis et prophetárum mýstica interpretatiōne discússa pópulis afférte : atque ab eis fidei confessiōnem morúmque pro-

bitátem recipite. Cives autem ejus óderant illum : et misérunt legatiōnem post illum dicéntes, Nólumus hunc regnare super nos. Cives autem ímpios Judéos dicit : de quibus álibi protestátur, Nunc autem et vidérunt et odérunt : et me et Patrem meum. Qui non solum preséntem usque ad mortem crucis odérunt : sed étiam post resurrectiōnem ejus immisérunt persecutiōnem apóstolis, et predi- catiōnem regni celéstis sprevérunt. Et factum est dum redíret accépto regno. Significat tempus quando in majestáte manifestíssima et eminentíssima clari- té ventúrus est : qui eis húmilis apáruit, cum díceret, Regnum meum : non est de hoc mundo.

Lectio ix.

Ft jussit vocári servos quibus dedit pecúniam : ut sciret quantum quisque negociátus esset. Ut sciret inquit. Non quod eum quid láteat : cui veríssime dictum est, Dómine tu scis ómnia : sed, sciret dicit, id est scire omnes fáceret. Tunc enim ómnium ópera et cogitatiōnes : palam ómnibus ostendit.

déntur. Venit autem primus dicens, Dómine mna tua decem mnas acquisívit. Primus servus : ordo doctórum est in circuncisiōnem missórum. Qui unam mnam negotiatúrus accépit, quia unum Dóminum : unam fidem, unum baptísma : unum Deum predicáre missus est. Sed hec éadem mna, decem mnas acquisívit : quia

pópulum sub lege constitútum sibimet docéndo sociávit. Et ait illi, Euge serve bone : quia in módico fuísti fidélis : eris potestátem hábeas supra decem civitátes. In módico servus est fidélis, qui non adúlterat verbum Dei : sed sicut ex Deo coram Deo, in Christo lóquitur. Quicquid enim in presénti percípimus donórum : in comparatióne futurórum perpáu-

cum est et módicum : quia ex parte cognoscimus, et ex parte prophetámus. Cum autem vénerit quod perféctum est : evacuábitur quod ex parte est. Civitátes autem decem sunt ánime ad legis verbum, et grátiam evangélii veniéntes : quibus tunc jure glorificándus ille proponétur, qui eis pecúniam verbi digne Deo commendáverit.

¶ Ad iij.

Capitulum. Omnis póntifex. ut supra. [729].

¶ Ad vj.

Capitulum. Hebr. v. (4.)

PEmo sumit sibi honórem, sed qui vocátur a Deo tanquam Aaron : sicut⁷¹ scriptum est : Tu es

sacérdos in etéruum secúndum órdinem Melchísedech.

¶ Ad ix.

Capitulum. Ecclesiastici xxiv. (2.)

IN ecclésiis Altíssimi apériet os suum, et in conspéctu virtútis illius gloriábitur, et in médio pópuli

exaltábitur : et in plenitúdine sancta admirábitur.

¶ In festo unius martyris pontificis non exulati.

Secundum Mattheum x. (26). [Lectio vij.]

IN illo témpore, Dixit Jesus discípulis suis, Nichil opértum quod non revelétur : et nichil occúltum quod non sciátur.⁷² Et réliqua.

Omelia Rabani presbyteri.

ET⁷³ quómodo in presénti século : multórum víta nesciúntur. Sed de futúro témpore scríbitur : quando judicábit Deus abscónrita

hóminum : et illuminábit látebras tenebrárum : et manifésta fáciet consília córdium. Et est sensus, Nólite timére persecutórum sevíciam et blasphemántium rábiem : quia véniet dies judícií, in quo et virtus vestra et eórum nequítia demonstrábitur. Quod dico vobis in ténebris dícite in lúmine : et quod aure áuditis : predicáte super tecta quod áuditis in mystério apértius predicáte : quod didicístis abscónse pùblice loquímini : quod vos erudívi in párvulo Judée loco : in univérsis úrbibus et in toto mundo audácter dícite. Nólite timére eos qui occídunt corpus : ániam autem non possunt occídere. Si qui corpus occídunt : ániam non possunt occídere. Ergo ánima invisibilis et incorporális est : secúndum crassiórem dico córporis nostri substántiam. Vel eo certe témpore puniétur et supplícia séntiet :

quando prístinum corpus recéperit : ut cum quo peccávit, cum ipso et puniátur. Eum timéte qui potest et corpus et ániam pérdere in gehénnam ignis. Nomen gehénne in vetéribus libris non invenítur : sed primum a Salvatóre pónitur. Querámus ergo que sit sermónis hujus occasio. Idólum Baal fuisse juxta Hierúsalem ad radíces montis Líbani : in quibus Silóa fluit : non semel légitimus. Hec vallis et parva campi [72v.] planícies irrígua erat et nemorósa plenáque delíciis : et lucus in ea idólo consecrátus. In tantam autem pòpulus Israel deméntiam vénérat : ut desérta templi vicinia : ibi hóstias immoláret et rigórem religiónis delície vícerent : filiósque suos incénderent demóniis vel initiárent. Et appellabátur locus ille Gehénon, id est vallis filiórum Ennon.

Lectio ij.⁷⁴

Hoc Regum volúmen et Paralipómenon et Hieremías scribunt pleníssime. Et comminátur Deus se locum illum impletúrum cadavéribus mortuórum : ut nequáquam vocétur Tophet et Baal : sed vocétur Poliándrium id est túmulus mortuórum. Futúra ergo supplícia et pene perpéture quibus peccatóres trucidándi

sunt : hujus loci vocábulo denotántur. Dúplicem autem esse gehénnam : nímii ignis et frígoris, in Job plenísime légitimus. Nonne duo pásseres asse véneunt ? Et unus ex illis non cadet super terram : sine Patre vestro. Vestri autem et capílli cápití : omnes numeráti sunt. Nólite ergo timére : multis passéribus pluris estis vos.

Heret sibi sermo Domínicus : et sequéntia pendent ex superióribus. Prudens lector : cave semper supersticiósam intelligéntiam : ut non tuo sénsui attémperes scriptúras : sed scriptúris jungas sensum tuum : et intélligas quid sequátur. Supradíxerat : Nolíte timére eos qui corpus occídunt, ánimam autem non possunt occídere : nunc lóquitur conse-

quénter, Nonne duo pásseres assevéneunt : et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro. Et est sensus, Si parva animália et vília absque Deo auctóre non decidunt : et in ómnibus est providéntia : et que in his perítura sunt, sine Dei voluntáte non péréunt : vos qui etérni estis non debétis timére quod absque Dei vivátis providéntia.

Lectio iij.⁷⁵

Iste sensus et supra dictus est. Respícite volatília celi : quóniam non serunt neque cóngregant in hórrea : et Pater vester celéstis pascit illa. Nonne vos pluris estis illis ? Ac deínceps : Consideráte lília agri quómodo crescunt : et cétera. Si autem fenum agri quod hódie est : et eras in clíbanum míttitur Deus sic vestit : quanto magis vos mínime fidei. Quidam coácte duos pásseres ánimam interpretántur et corpus : quinque quoque pásseres secúndum Lucam qui duóbus ássibus véneunt, ad sensus réferunt. Sed quómodo illa intelligéntia toti evangélici sermónis córpori coaptétur : non parve est difficultátis. Vestri autem et capílli cápití, omnes numeráti sunt. Nolíte ergo timére : multis passéribus meliòres estis vos. Maniféstius nostre expositiónis supérior sensus expréssus est : quod

timére non débeant eos qui possunt corpus occídere, et ánimam non possunt. Quia si sine Dei sapiéntia, parva quoque animália non decidunt : quanto magis homo qui apostólica fultus est dignitáte ? Quod autem ait : Vestri et capílli cápití numeráti sunt : imménsam Dei erga hómines osténdit providéntiam, et ineffábilem signat afféctum : quod nichil nostrórum Deum láteat : étiam parva et otiosa dicta, ejus sciéntiam [non]⁷⁶ fúgiant. Derídent intelligéntiam ecclesiásticam in hoc loco, qui carnis resurrectiōnem negant : quasi nos et capíllos qui numeráti sunt et a tonsóre decísi : omnes dicámus resúrgere : cum Salvátor non díxerit, vestri autem et capílli omnes salvándi sunt, sed numeráti sunt. Ubi númerus est : sciéntia númeri demonstrátur, non ejúsdem númeri conservatió.⁷⁷ Tu

In natali unius martyris extra tempus paschale.

autem.

In natali vnius martyris, **fo. xiij.**

Aña.

Ste sanctus pro lege dei sui certa uit usq ad mortem:
et a verbis impi o rum non timuit: fundatus enim erat supra
pi ferial. Hec predicte anni alternis
viciibus per ebdom super pos dicant
in festo vnius martyris. ix. lect. Ita
firmam petram. **S.** amen. tamen qm an **Beatus vte.** d super
psalmos tunc dicetur istud cpm **Ille sanctus.** Ad utrasq vesperas
et ad matutinas et ad tertiam capitulum.

Iste sanctus pro lege dei sui certauit usq ad mortem: et a verbis
impior n timuit fundatus enim erat supra firmam petram. Cpm
Beatus vir qui suffert temptationem qm cu pbatus fuerit accipiet
coronam vite quam reprobavit deus diligenteribus se. Sicut qm d an
Ille sanctus sup pos: tunc d hoc cpm seques ad utrasq vesperas et ad
Beatus vir q in sapientia morabitur et q matur. et ad tertiam Cpm
Bin iustitia meditabitur: et in sensu cogitabit circumspectionem deit
De uno martyre decollato xiiii. Percepturus. De uno martyre non
decollato x. **B**eatus vir qui suffert. **C**hic cantus seques dicatur ad
primas vesperas in festis. ix. lect. extra nativit et pasch. super hunc
hymnu.

Artyx dei qui uniu patris sequedo fili um: victis trium-
In tempore vero nat. usq ad
put. d hic cat ad. j. ves. et ad
mal. In alto tpe ani i festis
phs hostib vitor fruens ce lestibus. ix. lect. ad mal. tnm hoc modo
Hymn.

Artyx de i qui uni cu patris sequedo fili um: victis
In tpe pasch. d hic
catus in festis cu re-
gimie cho. ad. j. ves.
triphans hostib vitor fruens ce lesti bus. et ad matut. tantu.
B. iiiij.

[Antiphonale-1519-C:12r.]

Notes.

Notes, pages [679]-[738].

¹ Edwaldi *Chev.* [SB-P:371]

² In 1519-C. and in AS. Ant. 'Beátus vir.' appears before Ant. 'Iste sanctus.'

³ 1519-C:12r. has no flat.

⁴ In AS:634. no neume appears on the first syllable of 'accípiet'.

⁵ 1531-P:68v. indicates 'Matthei 7.'

⁶ 'Tunc dicitur hoc capitulum sequens ad utrasque vespertas et ad matutinas et ad tertiam.' 1519-C:12r.

⁷ 1519-C:12r.

⁸ 1519-C:12r.

⁹ 1519-C:12r.

¹⁰ Although HS:110r. omits the stanza 'Quésumus Auctor ómnium' and continues directly with the stanza 'Glória tibi Dómine', the rubric at Compline of the Sunday after Easter clearly indicates that all hymns of the same metre in Eastertide shall end with these two satnzas.

¹¹ 1519-C:12v.

¹² The sources do not specifically indicate the seasonal doxologies.

¹³ 1519-C:12v.

¹⁴ In BL-52359:471r. 'plantátus' is set F.FED.DC.

¹⁵ In BL-52359:471v. 'ejus die ec ac' is set FE.C EG.E FE.

¹⁶ In 1519-C:13r. this antiphon appears an octave higher. In BL-52359:471v. this antiphon appears a fifth higher; this affects 'mea', which would then be set (transposed) GAB \flat G.G. BL-52359:471v. and 1519-C:13r. have 'sancto ejus'.

¹⁷ 1519-C:13v. has no flat at 'impiórum'. In BL-52359:471v. 'Dei sui' is set B \flat .B \flat A ADCDE.D; 'impiórum' is set F.F.EFD.CB \flat ; 'enim' is set ACDC.BC.

¹⁸ [suscípimus *Chev.*] SB-P:374.

¹⁹ 1519-C:13v. has no flat at 'Dómini'. In BL-52359:471v. 'lílum' is set CBA.AGABAB.BA.

²⁰ 1519-C:14r. has no flat at 'número'. In BL-52359:472r. 'justíciam' is set A.ABCB.AG.GACBABC \flat GEFE; the first 'est' is set AGACGFFDED; 'sanctórum' is set F.EGFF.FE. BL-52359:472r. has no flats.

²¹ 1531-P:69r. has 'Fili hóminum'. In BL-52359:472r. 'scítóte' is set F.FA.AGAB \flat AGG; 'suum' is set FE.D.

²² In BL-52359:472r. 'tue' is set E.D; 'Dómine' is set C.E.D.

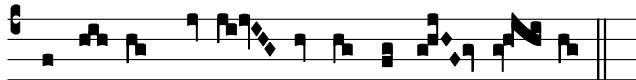
²³ This \mathcal{V} . appears nowhere in 1531 in its full form. But see SB-S:(cx), and the Ant. [692]. below.

²⁴ 1519-C:14r.

²⁵ This Rx. is labelled 'Responsorium primum.' in 1519-C:14r. In BL-52359:472r. 'áname' is set GA.G.FDF; 'tribuísti ei' is set D.G.AGAB \flat .A G.FDF; no flat appears at 'voluntáte' or at 'posuísti'; 'fraudásti' is set F.EDCFG.GFGAB[\flat]GAG; the repeat is erroneously marked as 'Quo.'.

²⁶ 1531-P:69r. has 'a te et tribuísti'. In BL-52359:472v. 'dulcéinis' is set GACBABCBA.G.GABAGA.AG; 'cápite' is set CDB.CD.D. BL-52359:472v. has the following:

Notes.

co-ró-nam de lá- pi-de pre-ci- ó- so.

²⁷ AS:637. does not indicate '℣. Glória. †Omnia.'. In BL-52359:472v. 'coronásti' is set D.D.DFFEDE.D; 'et constituísti' is set DEFED D.D.DG.G.GFEDF; 'mánuum' is set DEFE.DC.C; 'tuárum' is set D.EFEDEFEF.ED; 'ómnia' is set DEFE.CB.CDCBC; 'péibus' is set GACDFED.D.DBCDCBABCBA. In 1519-C:14v. 'tuárum' is set D.EFDEFEF.ED.

²⁸ The unusual transposition of mode VII. accommodates the raised seventh above the finalis. In 1519-C:15r. this antiphon appears a fifth higher. In BL-52359:472v. this antiphon appears a whole-tone higher, giving a pure mode VII (lowered seventh above the finalis). In AS:637. the psalm-tone appears as C D D C C D C B, AB. In 1519-C:15r. the psalm-tone appears as E A G G G A G F EF. These variants may be the result of confusion on account of the transposition of the chant. A 'normal' psalm-tone appears in the untransposed BL-52359:473r.: D D E D C BC.

²⁹ In BL-52359:473f. 'tuo' is set G.E.

³⁰ 1519-C:15r.

³¹ *Op. III.* 2189, ed. Paris, 1838. SB-P:378.

³² In BL-52359:473r. 'honóris' is set A.AGABCBAB.BA; 'fortitúinis' is set AGGF.FG.ABGAGF.EGFF.FE.

³³ 1519-C:15v. has no flat at 'pósuit'. In BL-52359:473r. 'corónam pulchritúinis pósuit' is set D.DECBCDCD.E.D C.A.C.A.C ACGA.GFGAGA.AG.

³⁴ *Op. I.* 1626, ed. Benedict. SB-P:380.

³⁵ As indicated in the errata of SB-P., this gospel reading is more accurately identified as Matthew xvj. : 24-28. In Luke the passage ends with 'tollat crucem suam quotidie, et sequátur me.'

³⁶ *Legend* 1518-P:3r.

³⁷ 1519-C:16v. Excerpt from S. Gregory, Pope, *Homilie in Evangelia 2, Homelia XXXV. Habita ad populum in basilica sancti Mennæ martyris, die natalis ejus.* 'Quia longius ab urbe digressi sumus'.

³⁸ 'excéssum', *PL-LXXVI:* 1265.

³⁹ 'obtinéte', *PL-LXXVI:* 1265.

⁴⁰ 'hanc qui', *PL-LXXVI:* 1265.

⁴¹ 'qui', *PL-LXXVI:* 1265.

⁴² *Legenda-1518.*

⁴³ AS:639. does not indicate '℣. Glória. †Quam repromísit.' In BL-52359:473v. 'temptaciónem' is set D.D.FEFG.FEGFEFEDE.ED; 'fuerit' is set G.GABAGA.AGBA; 'Deus' is set GFEFDEFED.ED.

⁴⁴ In BL-523259:473v. 'constans' is set DAGAGA.FE; 'Christiáne' is set FDD.C.DE.E; 'velut' is set C.DF. In PEN:248v. 'sanctus pro' appears to be set DE.C DC; 'confessióne' is set DF.EDFDD.C.DE.E; the second repeat is to '‡Gládio'.

⁴⁵ 1519-C:16v. has no flat. In BL-52359:475r. 'est' and its music appears after 'celis'.

⁴⁶ BL-52359:475r. has 'illic et miíster', set F.E C E.E.G.

⁴⁷ 1519-C:17r.

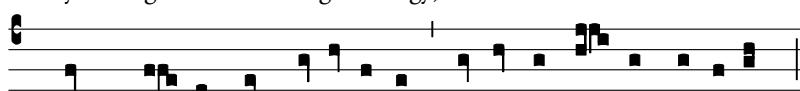
Notes.

⁴⁸ 1519-C:17r.

⁴⁹ 1519-C:17r.

⁵⁰ 1519-C:17r.

⁵¹ The Sarum Hymnals give the following doxology, rather than that of Eastertide.

5. Sit Chris-te Rex pi- íssime, Ti-bi Pa-trí-que gló-ri- a :

Cum Spí-ri-to Pa-rá-cli-to, In sempi-tér-na sé-cu-la.

⁵² This setting does not appear in the Sarum sources; however, it is presumably the correct setting for Ascensiontide. In fact, no feast of One Martyr will occur in Ascensiontide.

⁵³ 1519-C:17r.

⁵⁴ The hymnals give only the ordinary doxology.

⁵⁵ 1519-C:17v.

⁵⁶ In BL-52359:475r. 'cadens in' is set CD.F E; 'ipsum appears to be set A.D; 'manet' is set G.F.

⁵⁷ 1519-C:17v.

⁵⁸ 1519-C:17v. indicates the entry of the choir at 'me'. In BL-52359:475r. 'semetípsum' is set A.G.FG.F; 'tollat' is set C.D.

⁵⁹ 1519-C:17v.

⁶⁰ 1519-C:17v.

⁶¹ 1519-C:18r.

⁶² 1519-C:18r.

⁶³ 1519-C:18v.

⁶⁴ 'hujus diéi solemnitátem pro commemoratione beati N. mártiris tui atque pontíficis gloriósa passióne fecísti', 1519-C:18v. 'pro beati N. mártiris tui atque pontíficis commemoratione fecísti', SB-P:386.

⁶⁵ 1519-C:18v.

⁶⁶ Op. 1. 1496. SB-P:387.

⁶⁷ 'ergo', SB-P:387.

⁶⁸ 1519-C:18v. See the note at the sermon 'Et quómodo in presénti século'. below.

⁶⁹ 'Omelia' 1519-C:18v.

⁷⁰ Op. v. 490. SB-P:390. 1519-C:15r. has a different incipit for the homily: 'Seípsum.'

⁷¹ 'quemádmodum', 1519-C:18v.

⁷² Legend 1518-P:6v.

⁷³ Legend 1518-P:6v. has an abbreviated lesson:

'De futúro témpore hoc scriptum est, quando júdica et illuminábit occúlta tenebrárum et maniféstā fáciet consília córdium. Et est sensus, Nolite timére sevíciam persecutórum et blasphemántium

Notes.

rábiem, quia véniet dies judíci in quo et virtus vestra et eórum nequícia demonstrábitur. Quod dico vobis in ténebris dícite in lúmine, et quod aure áuditis : predicáte super tecta, quod áuditis in mystério apértius predicáte, Quod didicístis abscónse : públice loquímini : quod vos erudívi in párvulo Judée loco : in univérsis úrbibus et in toto mundo audácter dícite. Et nolíte timére eos qui occídunt corpus : ániam autem non possunt occídere.'

⁷⁴ 1531-P:72v. indicates '*Lectio ij. Legend* 1518:6v. has a different, shorter text, but with considerable duplication, labelled '*Lectio viij.*' :

'Si persecutóres sanctorum occísis corpóribus non habent ámplius quid contra illos agant. Ergo supervacua furunt insánia : qui mórtua mártirum membra feris avibúsque discerpéndā proíciunt., vel in auras extenuari, vel in undas solvi, vel per flamas in cínerem fáciunt rédigi : cum nequáquam omnipoténti Dei qui ea resuscitándo vivífiet obsístere possunt. Sed potest eum timéte : qui potest et ániam et corpus pérdere in gehénnam. Nomen gehénnē in vetéribus libris non invenítur : sed primum a Salvatóre pónitur. Futúra ergo supplicia et pene perpéture quibus peccatóres crucidándi sunt : gehénnē vocábulo denotántur. Nonne duo pásseres asse véneunt : et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro ? Heret sibi sermo Domínicus et consequéntia pendent ex prióribus. Supradíixerat nolíte timére eos qui occídunt corpus, ániam autem non possunt occídere : nunc lóquitur consequénter, Nonne duo pásseres asse véneunt : et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro ?'

⁷⁵ 1531-P:72v. indicates '*Lectio ij. Legend* 1518:6v. has a different, shorter text, but with some duplication, labelled '*Lectio nona.*' :

'Si parva animália et vília absque Deo auctóre non décidunt : et in ómnibus est providéncia, et que in eis perítura sine Dei voluntáte non péreunt : vos qui éterni estis non debétis timére quod absque Dei vivátis providéncia. Iste sensus et supra dictus est. Vestri autem et capílli cápit, omnes numeráti sunt. Númerus capillórum non in actu computatiónis : sed in facultáte cognitiónis accípitur. Non enim sollicitam Deus cure numerátus inténdit excúbiam, sed cui cógnita sunt ómnia quasi numeráta sunt ómnia. Bene tamen numeráta dicúntur : quia qui volúmus serváre numerámus. Ubi immensam Dei erga hómines osténdit providéntiam et ineffábilem signat affectum : quod nil nostrum Deum láteat : et parva étiam non fúgiant. Nolíte ergo timére multis passéribus melióres estis vos. Melióres dicit, quia rationábiles, quia ad imáginem Dei créati : quia éterni. Propter hóminem enim créata sunt bruta animália ut habéret inde nutrimentum atque servítium non propter jumenta. Homo. Tu.'

⁷⁶ SB-P:395, erratum.

⁷⁷ SB-P:395; 1531-P:72v. has 'conversátio'.